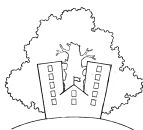

MES VIENOS GIRIOS MEDŽIAI

Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių
kūryba

Pilaitės „Poezijos pavasaris’2010“
skiriamas
Naujam Lietuvos vardo tūkstantmečiui
ir
Iškirstiems ir Neiškirstiems
LIETUVOS medžiams

Pilaitės bendruomenė

Vilnius 2010

UDK 888.2 (082)
Li-147

Knygos sumanytoja Pilaitės bendruomenė

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Mes vienos girios medžiai

Leidiny s išleistas iš 2 % fizinių asmenų
pajamų ir asmeninių lėšų

Dėkojame už finansinę paramą leidiniui išleisti:

Onai Danutei Žilienei

ISBN 978-609-95075-2-1 © Pilaitės bendruomenė, 2010

© Pratarmė, Angelė

Šarlauskienė, 2010

© Viršelyje tautodailininkės

Karolinos Biekšaitės-

Jezerskos, dailininko

Rimtauto Špoko

kūriniai, 2010

© Pilaitės bendruomenės

leidykla, 2010

PRATARMĖ

Poezijos pavasaris vienas iš išpūdingesnių renginių Lietuvoje. Šios šventės įkvėpėja Rašytojų sąjunga. Poezijos pavasaris rengiamas nuo 1965 metų. Jis jau 46-asis mūsų gimtoje šalėlėje. Pilaitės bendruomenė, nenorėdama likti nuošalyje šio išpūdingo renginio, 2003 metų pavasarį pirmą kartą į Pilaitės mišką pakvietė savus ir svečius poezijos kūrėjus bei jų gerbėjus. Nuo 2004 metų, siekdama labiau įtvirtinti šią bendrą Lietuvos poezijos sklaidos tradiciją savo aplinkoje, pradėjo leisti šio jauniausio Vilniaus daugiabučių rajono gyventojų eilėraščių ir miniatiūrų rinkinį. Jau pasirodė keturi „Pilaitės giesmininkų“ pavadinimu išėję tokie leidiniai, o 2008 metais išleistas Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių rinkinys „Skamba žodžiai prie Ažuolo seno“. 2009 metais dienos šviesą išvydo dar vienas toks leidinys. Tai Lietuvos vardo tūkstantmečiui skirta poezijos ir miniatiūrų rinktinė „Lietuva! Tavo vardas mano širdy“.

Šis Poezijos pavasaris Pilaitėje jau aštuntas. Šia proga išleidžiamas septintas tokiam renginiui skirtas rinkinys. Jis skirtas kito Lietuvos vardo tūkstantmečio garbingai pradžiai. Taigi palankus metas atsigręžti į praeitį ir pasvajoti apie ateitį. Vertėtų stabtelėti prie to, kas amžina ir nevienadieniška. Dėl ko nebūtų apmaudu ir graudu susumuojant nuveiktus darbus pasitinkant kitą panašų ir iškilų jubiliejų, kaip kad sutikome ir paminėjome Lietuvos vardo tūkstantmetį. Nedidelės valstybės, panašios į dabartinę Lietuvą, turėdamos viltį išlikti savitomis, savarankiškomis ir lygiateisėmis didžiųjų valstybių avilyje, turi prie ko stabtelėti ir ką pasvarstyti. Pirmiausia – tai gyvos prigimtinės kalbos išsaugojimas ir siekimas, kad ji išliktų gryna, nedaigstoma didžiųjų kaimynių kalbų įmantrybėmis. Tautiškos vertybės, perneštos iš kartos į kartą didžiu protėvių pasiaukojimu ir išsaugotos skaudžiausių istorinių įvykių verpetuose, turėtų būti diegiamos nenuilstamai, likti svarbiomis ir puoselėjamosiomis vaikų ir vaikaičių savimonėje.

Kiekvienam palikta teisė su kažkuo tapatintis. Lietuviams palikta teisė tapatintis su savo tautos kamienu. O jis, kaip liudija praeitis, stiprus tada, kai maitinasi gimtosios girios žeme, gėlais upeliais, skaidriais ežerais, nerimastingomis Baltijos bangomis ir meile

augantiems, o ne iškirstiems medžiams. Labai norėtuši, kad lietuviai, kurių gimsta vis mažiau ir mažiau, ir kaskart vis daugiau ir daugiau palieka Lietuvą, vildamiesi svetur surasti būčiai palankesnę vietą, žinotų kuo jie stiprūs ir patrauklūs sau ir kitiems.

Galima drąsiai teigti: po Lietuvos valstybingumo atkūrimo priimta nedaug politinių sprendimų, kad būtų pasirūpinta paprastu lietuviu, – svarbiausiu tvirtos ir skaitlingos LIETUVOS GIRIOS medžiu. Be jo tokia GIRIA labiau primena plynę, tarsi pro ją būtų ką tik praūžusi vėtra ar praėjusi naujais technologiniais atradimais apsiginklavusi ir išmokusi negailestingai medžius rauti eskadrilė. Kad taip neatsitiktų, verta prisiminti ir prisiminti Lietuvos pagimdyto, išėivijoje užsigrūdinusio, kūrusio vardan tos Lietuvos, didžiojo mūsų tauto giesmininko Bernardo Brazdžionio 1941 metų eilėraščio „Šaukiu aš tautą“ žodžius: „Šaukiu lietuvi burtis prie lietuvio /ir gyva širdį prie gyvos širdies, /kad tamsiame vidurnakty nežuvę pakiltų rytmečiui gyventi ir žydėt“. Tuomet Lietuva turėtų didesnę tikimybę išlikti istorijoje ne GIRIA su plynais kirtimais, o BRANDŽIA GIRIA, kurioje užuovėjos galėtų tikėtis ne vienas JOSIOS labui taikiai ir nesavanaudiškai dirbti nusiteikęs prašalietis.

Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba. Šis leidinys ne daug kuo skiriasi nuo ankstesniųjų. Jame mes su savo meninėmis kasdienybės įžvalgomis ir didžiųjų idealų paieškomis. Stabtelėjus ties kiekvienu autoriumi, skirtingu pagal išsilavinimą, amžių, interesą, bet ieškančiu ir atrandančiu, savitai ir įdomiai skambančiu, nudžiungi pajutęs amžinąjį žmogaus kūrybinio polėkio proveržį.

Šių metų leidinyje iš jaunųjų kūrėjų – moksleivių – debiutuoja Krikščionių mokyklos Pilaitėje septintokai: **Kotryna Bukytė, Marija Jonaitytė, Dovydas Kulikauskas, Monika Kuzminskytė, Dovydas Žilys**, devintokas **Augustinas Paulionis**, taip pat Pilaitėje gyvenančios, Vilnies pagrindinę mokyklą lankančios sesės: ketvirtokė **Jelena** ir penktokė **Viktorija Ratomskajos**.

Tęsiame Pilaitės vidurinės mokyklos vyresniųjų klasių mokinio **Aleksandro Bubnio** poetinės kūrybos (jis rašo ir apsakymus) pristatymą. Jis savo kūrybą yra paviėšinęs ir interneto svetainėje [www. rašyk.lt](http://www.rašyk.lt).

*Ir šiam rinkiniui eilių pateikė pernai metais jame prisistačiusi Pilaitės vidurinės mokyklos šeštokė **Justė Burokaitė**.*

*Vėl skelbiame jau anksčiau „Pilaitės giesmininkų“ rinktinėse savo eiles skelbusios Pilaitės vidurinės mokyklos penktokės **Augustinos Račkovskytės**, kuri laisvalaikiu mėgsta skaityti, gražiai piešia, lanko dailės būrelį, myli gamtą ir gyvūnus, kūrybą.*

*Vis dar neišsenka literatės, eiliavimo laureatės **Angelės Jonaitytės**, kilusios iš Šiaulių, eilių, kurias sukūrė besimokydama vidurinėje mokykloje, skrynelė. Anksčiau jos eilės publikuotos Šiaulių miesto laikraštyje.*

*Antrą kartą skelbiame Martyno Mažvydo vidurinės mokyklos ketvirtoje klasėje kūrusio **Luko Šarlausko** kūrybą. Šį kartą publikuojama jos sukurta pasakaitė.*

*Iš suaugusių debiutuoja tremtyje gimusios ir gyvenusios: mama **Janina Ursache** ir dukra **Alina Ursache**. Abi pirmą kartą dalinasi savo eilėmis. Janina darbuojasi kurdama baldus, o Alina yra baigusi verslo vadybos studijas. Ji eiles rašo rusų kalba nuo penkiolikos metų.*

*Tęsiame bardų (bardas – dažniausiai poetas, kompozitorius ir atlikėjas viename asmenyje: pagal savo eiles kuriantis muziką ar jas dainuojantis žmogus) eilių pristatymą. Tai lituanisto, žurnalisto ir poeto **Alberto Antanavičiaus**, kuris vadinamas lietuviškuoju Šekspyru (šis jo kūrybinis vardas siejasi su bytninkų ir hipių poetų era Lietuvoje), ir kurio eilėms be jo muziką kuria ir profesionalai, kūryba. Yra pasirodęs ne vienas muzikinis albumas, kuriame A. Antanavičius atlieka savo eiles pagal savo sukurtą muziką. Jo kūryba publikuota visuose ankstesniuose Pilaitėje Poezijos pavasariui skirtuose leidiniuose.*

***Asta Bagdžiūnaitė**, Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto magistratė, rašo, kai pajunta, jog negali nerašyti. Ji pradėjo kurti nuo paauglystės. Astos Bagdžiūnaitės kūryba penktą kartą skelbiama Pilaitės bendruomenės inicijuotose leidiniuose. Josios eilių galima aptikti interneto svetainėje [www. rašyk.lt](http://www.rašyk.lt).*

*Į Pilaitės kultūrinį gyvenimą aktyviai įsijungė 1997 metais į Lietuvą parvykusi gyventi politinė kalinė **Karolina Biekšaitė**-*

Jezerska. Ji eiles kūrė ir tremtyje, ir svečioje šalyje – Ukrainoje, kurioje ilgai po tremties gyveno. Nepadeda plunksnos į šalį ir Lietuvoje gyvendama. Nors Karolina Biekšaitė-Jezerska yra garbaus amžiaus, Pilaitės bendruomenę ji pastoviai džiugina akvarele, pieštuku sukurtais darbais su skambiais poetiniais priedais. Kaip ir anksčiau, taip ir dabar, vienas iš jos darbų pasirinktas šio rinkinio pirmam viršeliui. Pernai Pilaitės bendruomenės iniciatyva 85-čio proga išleista Karolinos Biekšaitės-Jezerskos kūrybos rinktinė „Žodis LIETUVA sieloje ir lūpose“. Jos eilių rinktinę pilaitiškiams teatralizuotai pristatė Pilaitės liaudies teatras.

*Po metų pertraukos vėl savo kūryba dalinasi iškilus mūsų visų teatro ir kino aktorius ir režisierius **Ferdinandas Jakšys**.*

*Toliau pateikiamos Pilaitėje gyvenančios lenkų ir rusų kalba kuriančios Pagyvenusių žmonių dienos centro lankytojos **Jadwigos Kryszul** brandžias būties išvalgos.*

*Tęsiame Vilniaus universiteto antro kurso medicinos studentės **Julijos Lašinskaitės**, kuri Pilaitėje mokėsi pradinėse klasėse, o vėliau Vilniaus jėzuitų gimnazijoje, kūrybos pristatymą. Eiliuoti pradėjo besimokydama pradinėse klasėse. Kūryba dalinasi interneto svetainėse. Yra ne vieno jaunujų meninio žodžio konkurso dalyvė.*

*Į leidinį taip pat įtraukti rašytojos **Onetos Lunskašos** poetiniai kūrėliai.*

*Tęsiame Pilaitėje gyvenančios ir kuriančios paties garbiausio amžiaus tarp šio leidinio autorių **Irenos Maculevič**, gimusios 1923 metais Latvijoje, prie Daugpilio, dirbusios vokiečių kalbos mokytoja, eilių rusų kalba pristatymą. Kuria nuo jaunystės. Jos eiles spausdino Daugpilio miesto laikraštis. Paskutiniųjų metų I. Maciulevič eilės dažniausia religijos, amžinųjų vertybių motyvais, bet nesvetimas ir gamtos poetinis išaukštinimas. Neretai šios autorės eilės tampa giesmėmis pagal jos pačios sukurtą muziką vargonams, kurias pati atlieka dainuodama ir grodama. Irena Maciulevič virš dešimt metų vargonavo keliose katalikiškose bažnytelėse.*

*Tęsiame pensininkės felčerės **Danutės Makuškienės** eilių skelbimą. Šios kūrėjos eilės labai nuoširdžios. Regis, meilė poetiniam žodžiui*

persidavė per kraują iš jos protėvių, kurie carų laikais už spaudos gimtąją kalbą platinimą buvo ištremti į Sibirą.

*Maloniai ir toliau savo meninės kūrybos išvalgomis džiugina pernai metais panašiam **Pilaitės** bendruomenės parengtame leidinyje debiutavęs **Mindaugas Peleckis** – poetas, eseistas, vertėjas, muzikos tyrinėtojas. Gimė 1975 metais Šiauliuose, 1999 metais Vilniaus Universitete baigė žurnalistikos magistro studijas. Pirmieji eilėraščiai publikuoti 1984 metais. Šešių poezijos, miniatiūrų ir fantastikos knygų (1990-2007 metais) autorius. Nuo 2008 metų – Lietuvos Rašytojų sąjungos narys.*

*Tęsiame Vilniaus universitete veikusio fantastinės kūrybos klubo „Dorado“, įsisteigusio dar 1979 metais, buvusio jo nario, gamtos mokslų daktaro **Jono Šarlausko** miniatiūrų ir eilių pristatymą.*

*Iš pašaukimo dirbanti Vilniaus universiteto bibliotekoje **Lida Tamulevičienė** eiles pradėjo rašyti besimokydama pradinėse klasėse. Jos skelbtos mokyklos sienlaikraštyje. Šios kūrėjos eilės visada stebina neįmantriais, bet netikėtais posūkiiais.*

*2007 metais net dviem rinkiniais pasirodė visuomenės veikėjos, germanistės, pedagogės **Dalios Tarailienės** kūryba. Ji pradėjo kurti studijuodama Vilniaus universitete. Eilės skelbtos įvairiuose leidiniuose („Jaunimo gretos“, „Moksleivis“, „Atgimimas“, „Respublika“), taip pat ankstesniuose „Pilaitės giesmininkų“ rinkiniuose.*

*Eilėraščių vėl pateikė žurnalistas, rašytojas: keletu romanų ir apsakymų rinktinės autorius **Algirdas Vaseris**.*

*Savo kūrybą šiam leidiniui antrą kartą patiki ir Vilniaus universiteto Teisės fakulteto docentas **Vaidotas Vaičaitis**, eilėraščius pradėjęs rašyti vyresnėse klasėse. Anksčiau savo kūrybos nėra publikavęs.*

*Pateikiame **Jurgio Veršausko**, studijavusio Vilniaus Gedimino technikos universitete pramoninę ir civilinę statybą, o dabar fotografo, kuriančio prozą ir eiles, kūrybą.*

*Pakartotinai kūrybos susilaukėme ir iš pernai Pilaitės poezijos pavasariui skirtame leidinyje debiutavusios **Danutės Onos Žilienės**. Ji gimė Trakų rajone, Semeliškių miestelyje. Tai ilgametė pedagogė*

(edukologijos daktarė), valgiusi lietuvių kalbos ir literatūros mokytojos, direktoriaus pavaduotojos, užmokyklinių įstaigų direktorės, Pedagogų kvalifikacijos instituto ir Vilniaus dailės akademijos pedagogikos docentės duonos. Rašo apie 50 metų, išleido 7 pedagogines knygas. Kūrybą spausdino įvairiuose respublikiniuose laikraščiuose ir žurnaluose. Bando sušildyti pedagogiką literatūriniais intarpais. Todėl O. D. Žilienės knygos – tai pedagogika su eseistikos, poezijos krislais. Ji dvidešimt metų Lietuvoje skleidžia humanistinės Valdorfo pedagogikos idėjas. Pastarąjį dešimtmetį redaguoja ir leidžia knygas.

Tradicija tampa leidinyje skelbti ir Pilaitės bičiulių kūrybą. Tęsiame **Antano Viliaus Raupelio**, dirbančio Vilniaus kolegijos Buivydiškių žemės ūkio studijų centre, folkloro ansamblio iš kaimyninių Buivydiškių „Verdenė“, palaikančio su Pilaitės bendruomene glaudžius kultūrinio ir pilietinio bendradarbiavimo ryšius, dalyvio eiles. Kūrėjas savo eiles yra skaitęs Pilaitės Poezijos pavasarių ir Pilaitės bendruomenės renginiuose. Savo kūryba debiutuoja **Violeta Jokubonienė**, nuoširdžiai besidarbuojanti Lietuvos kultūros labui. Jos eilės publikuojamos pirmą kartą. Vėl eilių pateikė prie Kernavės kuriantis profesionalus dailininkas **Jaunius Mirnabalis**. Jis eiles pradėjo kurti jaunystėje. Jos publikuotos laikraštyje „Šiaurės Atėnai“, atsiminimų knygoje.

Dėkojame atsiliepusiems į kvietimą pateikti savo kūrybą ir šių metų Pilaitės poezijos šventei skirtam leidiniui.

Poezijos paukštė kviečiama aštuntą kartą nutūpti Pilaitės miške prie svetingų **Živilės ir Vytauto Dabriškų** namų. Norėtuši, kad Pilaitės gyventojai pajustų, kad ši paukštė ir šį kartą tikrai nutūpė Pilaitėje ir savo giesmėmis skelbia džiugią kito iškilaus Lietuvos vardo tūkstantmečio pradžią. Blieka tikėti, kad po tūkstančio metų šią svarbią sukaktį džiaugsmingai paminės Lietuvos vaikai ir vaikaičiai, subrandinti gyvastingai ošiančios LIETUVOS GIRIOS. Taigi esame šios paukštės vylingai kviečiami į tokios pradžios pradžią ir naujo Lietuvos tūkstantmečio kūrimą.

dr. Angelė Šarlauskienė,
Pilaitės kronikininkė

*

Vietoj epigrafo

Nauja viltis prasideda iš naujo
(Kuriantiems garbingą Lietuvos vardą)

*Baltos languos
Suspindo baltos gėlės.
Balti namai,
Balti ir kaminai.
Baltais keliais
Išklydę baltų vėlės.
Baltais keliais
Pasklidus
Baltų atmintis
Numes mums plunksną,
Kad gyvenimą rašytume,
O jos gyvenimą
Iš mūsų žodžių kurs.
Jis bus baltesnis
Nei diena iš ryto.
Jis bus gyvesnis
Nei gyvenimo lemtis,
Išaušta sielos dainomis,
Žemynos posmais iškaišyta
Ilgoji mūsų laiko išmintis,
Didžioji mūsų amžiaus paslaptis.
Apsidairyk iš naujo, –
Ji prasideda.
Ją nuoširdžiai ir pats kuri,
Iš ten, kur ji
Taikiu širdies ritmu nusirita,
Save šiltesnę ir jaukesnę brandini.*

Nežinomo Lietuvos giesmininko žodžiai

Pro memoriam

Antanas Sviderskas

*

(Tikroji pavardė Svidinskas;
1937 12 01-2009 08 11)

Antanas SVIDERSKAS

**Paskutinis Pilaitės giesmininko
eilėraštis**

*Man taip noris eiti,
Eiti ir negrįžti...
Ir nebesugrįžti niekad atgalios.
Kokioj nors lankoje
Gėlele pražysti.
Visą vasarėlę pievoj pralinguot...*

*Man taip noris verkti.
Verkt su kiemo gluosniais.
Vėjyje drebėti drebule žalia.
Gal šakon atskridus
Imt gegutė guosti
Savo klajūnėlės
Negera dalia.*

*Bet man nežydėti
Gėlele laukuose
Ir neošti vėjyj
Drebule žalia.*

*Aš geriau paverksiu
Tik su kiemo uosiais
Kaip raiba gegutė
Parūgot dalia.*

MOKSLEIVIŲ KŪRYBA

Aleksandras BUBNYS

*Jau metai, kaip du kranai,
stypsantys prie dangoraižių,
it du laibi gandrai
stovi ir laukia geresnių laikų.*

*Valdžios klerkų malonės ar sulauksim, vargu
belieka skundus rašyti, nors noris – haiku...*

*Ei, jūs, rykliai ir grobuonys, klounai ir ruoniai, pramogų verslo
atstovai klajojat po miestus kavines ir naktis, gyvenat jūs puikiai,
kaip inkstai taukuose; nerūpi nei vargšai, tuo labiau kiti turčiai,
prasmės neišaina suteikti savo banaliajai buičiai, kuičiatės po
svetimus gyvenimus ir manot, kad daug žinote.*

Dykuma

*Jo suskeldėjusios lūpos maldaute maldavo bent lašelio vandens.
Pilni smėlio plaukai, nosis, burna, pragariškas vėjas, kaitri,
kepinanti saulė sunkė iš jo paskutines jėgas. Žaizda kairioje kojoje
tvinkčiojo ir lyg smulkiomis adatėlėmis gėlė išvargusį kūną, tai
vyriškiui priminė, kad jis dar nemirė ir turi šliaužti toliau. Reikia
kovoti, negalima pasiduoti. Viešpatie, kaip aš noriu gerti. Apgavikės
akys, siunčiančios apgaulingus impulsus į vargšes smegenis sužadino
viltį apie oazę, taip reikalingą vandenį ir šešėlį. Apraskyta,
nušiuirusi ir šiurkšti karinė uniforma turbūt svėrė apie pusę tonos.
Reikia jos atsikratyti, dingtelėjo jam. Šūdas, aš juk negaliu atsistoti.
Nežmoniškomis valios pastangomis pavyko nusivilkti tą prakeiktą
švarką. Krauju apkepę marškinėliai buvo nemaloniai prilipe, bet dėl*

vėjo pustomų smulkių smėlio dulkių, kurios skaudžiai čaižo kūną, jų nenusiėmė. Senos, kamufliažinės kelnės savo raštais, dar pagražintais kraujo dėmėmis, tarsi tyčiojosi iš to vargšo - čia tu niekur nepasislėpsi, neužsimaskuosi, po velnių, nes daugiau čia nėra nei vienos gyvos dvasios. Prieš metus, prieš mėnesį, net prieš savaitę jis nieku gyvu nebūtų patikėjęs, kad taip norės pamatyti žmogų. Jam buvo bloga nuo tų šlykščių padarų, kurių vienintelis rūpestis buvo išgyventi, apsaugoti savo menkus gyvenimėlius bet kokia kaina. Netgi žudant. Melas, pavydas, pyktis ir nepasitikėjimas lydėjo pastaruosius dvejus metus kaip hienos, per daug bailios ir klastingos, kad pasirodytų iš priekio. Dieve, kaip aš nuo visko pavargau. Nejaugi tu iš tikrųjų sukūrei šią mėšliną skylę, kurią idiotai vadina namais? O kas dėl to kaltas? Kas kaltas, kad Žemė tapo tuo, kuo dabar yra? Ar tik ne žmonės?

Žiauri ir negailestinga mintis atėjo vyrui į galvą: „Aš niekada nerasiu kelio iš šitos smėlio jūros. Aš nudvėsiu čia iš troškulio kaip koks nususeš šunėkas“.

Žmogžudystė prie krantinės

Tą tamsų rugsėjo vakarą, kai už lango buvo tamsu, gatvėse vaikščiojo tik keli vieniši paklydėliai, o debesys atrodė kaip purvini molo akmenys, Didžiąja gatve lėtai sliūkino Votersas. Žmonės jo vengė. Sklido kalbos, kad jis užsiimdavo nešvariais darbais. Bet juk žinote tuos žmones – jie mėgsta apkalbinėti kitus.

Jo pilkas paltas buvo dėmėtas ir purvinas – toks pat kaip ir siela; patyręs daug istorijų, matęs daug skausmo ir šiek tiek džiaugsmo. Jo pigi juoda skrybėlė siaurais kraštais iš jau užsidariusios Kolino sendaikčių parduotuvės, tamsiai mėlyna liemenė, dryžuoti marškiniai, kostiuminės kelnės ir juodi lakuoti batai jam keistai tiko, nors bet kuris kitas vyras taip apsirengęs atrodytų juokingai. Raukšlėtą veidą vagojo randas, einantis per kairįjį skruostą. Vyras buvo aukštas, bet truputį susikūprinęs.

Pūtė nestiprus, bet šaltas vėjas; Votersas atkreipdavo dėmesį į jį tik kai pamatydavo nešamus popierėlius. Gatvėse jų buvo daugybė, bet niekam tai nerūpėjo. Galvoje sukosi daugybė minčių. Minčių apie šį prakeiktą miestą-uostą, kuriame tai atsitiko. Jis sustojo ir pažvelgė į krantinę skalaujantį vandenį. „Velniop“, – pagalvojo Votersas ir pasuko šlykščiausios mieste tavernos link.

Vos pravėrusį " Linksmojo Hario " duris, kurias kažkas išgražino peiliu, jį pasitiko stipraus alaus, pigaus tabako ir saldžių kekšių kvėpalų mišinys, kuris nemaloniai kuteno šnerves. Triukšmaujantys girtuokliai tolimajame kampe, nusprendę, kad šeimnininkas nesupyks, išsvirduliavo laukan sulaužę kėdę, išpylę alų ir nesusimokėję už maistą. Be dar kelių keliautojų, pusamžės moters ir vyro, kuriam šeimnininkas pasakojo kažkokią istoriją, daugiau nieko nebuvo. Votersui tai pasirodė keista, nes paprastai ten būna daug žmonių. Daug triukšmaujančių, dainuojančių ir įkaušusių žmonių. Priėjęs prie šeimnininko užsisakė kepsnį ir džino butelį. Votersas mėgo džiną.

Valgydamas jis pastebėjo, kad šioje smuklėje, nors ir purvinoje ir ankštokoje, buvo jauku. Tikriausiai dėl didelio židinio ir kailiais iškabinėtų medinių sienų, pagalvojo. Anksčiau nebuvo į tai atkreipęs dėmesio. Pavalgęs Votersas galvojo, ką veiks toliau tą vakarą, kai prie jo priėjo kažkokia keistos išvaizdos moteriškė ir paklausė:

– Ar jūs tas vyras, kuris... – nedrąsiai ištarė ji, – kurį kaltina dėl benamės žmogžudystės prie krantinės?

Maždaug prieš savaitę, šiame Dievo užmirštame kampelyje, kur geriausiai jautėsi sukčiai, plėšikai ir aferistai, miesto gyventojus pašiurpino kraupi naujiena: „Kvinsbruko krantinėje rasta žiauriai nužudyta benamė moteris“. Laikraščiai, visuomenė ir valdžia pasmerkė žudiką ir bergždžiai jo ieškojo, bet, žinoma, nerado. Prietaringi žmonės meldėsi ir šnekėjo, kad tai velnio darbas, dievobaimingi – kad Dievo, atseit nubaudė seną girtuoklę. Iš tikrųjų, tai buvo nei velnio, nei Dievo darbas, bet abu turėjo įtakos šiai kraupiai mirčiai. Nors laikraščiai ir nerašė aplinkybių, kaip auka buvo nužudyta, tikslios datos ir panašiai, bet Kvinsbruke net ir sienos turi akis ir ausis. Žmonės baisėjosi, kas galėjo vargšei moteriškei (nors ji buvo girtuoklė, vagiliavo ir priekabiavo prie žmonių)

padaryti 11 pjautinių žaizdų, sulaižyti koją ir nutraukti tris kairės rankos pirštus. Miestelio šerifas, Terensas Meisonas, kalbėdamas su vietinio laikraščio žurnalistais, sakė, kad žudikas yra nesveikos psichikos, nes normalus žmogus taip nepadarytų. Žmonės nesąmoningai norėjo surasti kaltininką ir jį nubausti. Vienas iš įtariamųjų, Votersas, buvo suimtas ir apklaustas tos dienos vėlu vakarą, tačiau policija iš jo nieko nesužinojo ir paleido. Jis buvo įtariamasis todėl, kad garsėjo kaip labai žiaurus žmogus, be to, tą vakarą jo švarke buvo rastas peilis. Medžioklinis. Kažkas tvirtino matęs, kaip jis subadė šunį vien dėl to, kad šis jį aplojo. Tačiau iš tikrųjų Votersas taip pasielgti negalėjo, nes jis nebuvo žudikas, be to, jis auką pažinojo dar iš senų laikų; kažkada vaikystėje jį jam padėdavo.

– Ne ! Nešdinkis! – suriko jis. Jis giliai įkvėpė oro, nes klausimai erzindavo, bet susitvardė ir ramiai atsakė: – Aš to nedariau.

Kai moteriškė nuėjo, jis įsipylė pilną stikliuką džino ir išgėrė. Praėjo valanda, tavernoje liko tik vienišas keliautojas, kiti žmonės jau buvo išėję savais reikalais.

Jis grįžo mintimis į praeitį. Kiekviena žmogaus replika, kiekviena pašaipti pastaba išlikdavo Voterso atmintyje, kaip kad kiekviena raukšlė išlieka seno žmogaus veide. Jis atsiminė, kai vaikystėje jį sumušė girti paaugliai vien dėl to, kad jis priplaukoje mėtė akmenukus į vandenį. Maiklas, vyriausias iš jų, užbaigdamas spyrė jam į veidą ir pasakė:

– Tu esi šiukšlė, – ir žvengdamas su draugais pabėgo.

Naktimis jis bastydavosi pavojingiausiose Kvinsbruko gatvėse. Taigi smurto, melo, alkoholizmo ir moterų už pinigus jis buvo prisižiūrėjęs į valias. Dieną, kai jo bendraamžiai būdavo mokykloje, jisai tykodavo prie žvejų valčių, kad galėtų pavogti sau pietus, o jam pasisekdavo labai retai. Tuo metu, kai jo bendraamžiai laimingi skaitydavo arba būdavo su tėvais savo šiltuose namuose, jis rinkdavo butelius. Tada jam tebuvo keturiolika metų. Taip, Voterso vaikystė ir paauglystė nebuvo lengva.

Žmogus, kuris ištraukė jį iš to pražūtingo liūno, Džekas, buvo paprastas laivų krovikas. Jis sunkiai dirbdavo, kad galėtų išlaikyti

savo šeimą: žmoną ir du mažus vaikus. Vieną pavasario dieną, iškraudamas atkeliavusią dėžių siuntą, pamatė Votersą, kuris bandė nugvelbti kažkieno priešpiečius iš valtės, sušuko:

– Ei, tu ! Ką ten darai?

Votersas, nieko neturėjęs burnoj dvi dienas, jau norėjo sprukti, bet apsigalvojęs jam atšovė:

– Ieškau maisto.

– Ateik čia, – pasakė Džekas. – Nors ir neturiu daug, bet pasidalinsiu su tavimi.

Darbininkas atlaužė vaikui pusę turėtos duonos, davė agurką, ir gabalėlį sūrio. Jie pradėjo šnekėtis, ir Votersas papasakojo apie save. Džekas paprašė pagalbos ir berniukas atsidėkodamas padėjo jam iškrauti dėžes. Taip jie susidraugavo. Vakare Džekas jį nusivedė į savo namus, kur vaikas pirmą kartą per dvi savaites pernakojo po stogą. Taigi Votersas padėdavo Džekui dirbti, o šis savo ruožtu jį globodavo. Taip prabėgo treji metai.

Dabar, Votersas bebaigdamas savo džino butelį tuščiamo „Linksmajame Haryje“, nunarinęs galvą ir galvodamas apie tą nelaimingą atsitikimą uoste, kai dėl kvailo „Marijos“, nedidelio krovininio laivelio, kapitono kaltės buvo prispaustas Džekas, jis svarstė, kodėl taip atsitinka. Kodėl vienintelis žmogus, su juo elgėsis kaip su žmogumi, o ne kaip su pasibjaurėtinu, apskretusiu ir paniekos vertu vaikigaliu, kuris jį suprasdavo, kuris juo rūpinosi kaip savo vaiku, turėjo taip beprasmiškai numirti. Tą dieną, kai buvo laidojamas Džekas, jis pasikeitė. Pasikeitė ir iš išorės, ir iš vidaus. Votersas, šiaip jau visiškai nekreipdamas dėmesio į aplinkinių nuomones, pradėjo rūpintis savo išvaizda: plaukus kirposi kartą į du mėnesius, prižiūrėjo barzdą, dažniau prausėsi, pirko padorius drabužius. Vardan Džeko. Bet tai nebuvo svarbiausia. Svarbiausia buvo tai, kad jis pradėjo galvoti apie kitus. Jis dirbo Džeko darbą ir padėjo jo šeimai. Iki tos dienos. Iki dienos, kai atsitiktinumas vėl apvertė jo gyvenimą aukštyn kojomis. Bet apie tai vėliau.

Grįžkime į Kvinsbruką. Tą vakarą, kai buvo nužudyta Ortenzija (benamė), reikia pasakyti, dėjosi keisti dalykai. Nežinia, ar iš kvailumo, ar iš nuobodulio Lorensas (vietinės gaujos vadas)

nusprendė pasilinksminti. Kitų žmonių gyvybių sąskaita. Apie dešimtą valandą, išėję iš baro, prieš tai išgėrę daug bokalų alaus, pasuko krantinės link. Tuo metu Ortenzija jau bandė užmigti apsiklojusi senais laikraščiais ir popiergaliais, kai prie jos prisikabino Lorensas su draugais. Bet senutė nebuvo bailė ir jiems rėžė:

– Jūs, maži šūdėliai, dinkite iš čia ir netrukdykite miegoti! Tai sukėlė griausmingą juoką, kuri palydėjo spyris į pilvą. Lorensas nusikeikė:

– Tu, apsimečiusi ir apsiseilėjusi sene, nyk iš čia kol nesupykome. Tu esi Kvinsbruko padugnė, – ir nusispjovė.

Senė susirietusi išstėnėjo:

– Penkiese drąsūs, niekingi šūdėliai. Tokius viščiukus kaip mat iškruščiau. To vaikiščiams pilnai užteko. Vienas iš jų išsitraukė peilį ir smeigė į pilvą. Senė garsiai sušuko, bet aplinkui nieko nebuvo, taigi paaugliai darbavosi toliau: supjaustė vargšę kaip sūrį, lyg dar to nebūtų gana, stipriai spyrė į koją ir sulaužė kaulą ir pabaigoje išlaužė tris pirštus. Votersas, vaikštinėjęs už poros kvartalų, pirmas ją pamatė ir anonimiškai pranešė šerifui. Vaizdas, kurį pamatė Votersas, buvo žiaurus. Beje, pas Votersą rastas medžioklinis peilis buvo Lorenzo, ir nežinia, kam jis paėmė tą peilį. Jį sukrėtė ši beprasmė mirtis, tą akimirką jis jautėsi labai blogai. Vargšė Ortenzija. Deja, tų niekšų taip ir nesugavo.

Laikui bėgant žmonės užmiršta viską. Nesvarbu, ar atsitiktų kas nors siaubinga, tragiška, vis tiek laivai plaukiotų kaip plaukioję, darbininkai dirbtų kaip dirbdavę, mėsininkai pjautų gyvulius kaip pjovę, o turgaus bobos prekiautų savo susmirdusiomis daržovėmis kaip prekiavusios. Netgi toks įvykis, kaip miesto šventė, paprastų žmonių galvose minčių pavidalu praplauktų kaip proga prisigerti, nedirbti ar kažkas panašaus. Buvo ketvirta valanda popiet, penktadienis, gegužė. Pro langą Votersas žiūrėjo į kažkokią moteriškę, kuri šlubčiodama kažkur ėjo, ir nežinia, kas ją labiau slėgė: du maišai su pirkiniais ar metų našta.

Votersas jau visa savaitę kaip niekur nėjo iš savo kambario, nes buvo labai pavargęs. Pavargęs ne fiziškai, bet morališkai. Jam buvo

bloga nuo kvailų, stačiokiškų miestelio žmonių, kurių pagrindiniai rūpesčiai buvo tokie nereikšmingi ir apgailėtini. Jis jautėsi, lyg būtų suvaržytas, supančiotas nematomų virvių ar kažko dar tvirtesnio. Votersas kentėjo, nes nesijautė esąs laisvas. Nieko nėra baisiau, nei būti nelaisvam. Jis ilgai galvojo ir svarstė, kodėl šis pasaulis toks apgailėtinas. Visa jo esybė degė nežinomybės ugnimi, abejonėmis, karčiu liūdesiu. Kokia jo prasmė, po velnių ? Gimti, o vėliau mirti? Puse, o gal ir daugiau, gyvenimo dirbti, taupyti pinigus, juos išleisti? Bendrauti su žmonėmis, mylėti? Šiuo metu, sėdėdamas savo purvina ir ankštame kambarėlyje, kurio vidury stovėjo vienintelis padorus baldas – tai senas, ažuolinis stalas, jis sėdėjo ant grindų apatiškas viskam. Votersas bjaurėjosi primityviais, vulgariais ir savanaudiškais žmonėmis. Išskyrus Džeką, jis nepažinojo nė vieno žmogaus, kuriam nebūtų svarbu vien tik asmeninė nauda, gerovė. Visi, su kuriais teko susidurti, buvo veidmainiai, atrodė, kad kiekvieną dieną galėtų nusiimti savo šlykščias kaukes, o kitą dieną susirasti dar šlykštesnes.

Paradoksalu, bet artimiausius mėnesius, o gal ir metus, Votersas praleis su žmonėmis, ir ne pačiais dorybingiausiais. Atsikėlęs anksčiau šeštadienio rytą, ir pasakęs nelabai gražų žodį Kvinsbrukui, išsinešdino...

Škuna, vakarų kryptimi skrodžianti tamsiuosius vandenius, buvo nedidelė, tačiau galėjo lengvai manevruoti. Šalimais laivelio, lyg būtų kelionės palydovas, nerūpestingai sklandė ūkas. Įgula buvo tikrai spalvinga: senis, save vadinęs tos škunos, kurią kiti pašaipiai vadino gelda, kapitonu ir savininku, buvo apšepusių pražilusių plaukų, rudų, kaip burnoje gyvenanti pypkė dantų ir gyvybingų kaip mergiotės akių. Linksmas seniokas, ilgomis dienomis jūroje mėgdavo pajuokauti. O vadino jį visi jūrų vilku, kaip ir priklauso. Dar ten plaukė du jo sūnūs, vienas už kitą kvailesni, bet stiprūs kaip jaučiai, tad pravertė dirbant. Likę penki buvo paprasti samdomi darbininkai, su kuriais Votersas beveik nebendraudavo. Taigi iš viso plaukė devyniese.

Kajutė buvo gan erdvi, vietos joje užteko keturiems žmonėms, įvairių įrankių bei rakandų krūvai ir kelioms statinaitėms vyno.

Vynas šaunus pagalbininkas: kai liūdna – paguodžia, kai linksma – pasijuokia kartu, kai nori užsimiršti – padeda užmiršti, – sakydavo jūrų vilkas. Ir kiti jam visada pritarėdavo. O Votersas, kadangi niekas jo nekalbino ir netrukdydavo, mėgavosi vienatve.

Argi nekeista, kiek daug laiko žmonės praleidžia galvodami apie praeitį? Vieni prisimena geras akimirkas, kiti – liūdnas. Voterso mintys dažniausiai būdavo kaip ir dangus virš jo galvos: pilkos, apniukusios ir debesuotos. O debesys, kaip ir mintys, buvo sunkios ir judėdavo lėtai. Kartais vėjas juos prablaškydavo, o viena ar kita užklydusi idėja apšviesdavo Voterso galvą. Jam reikėjo rasti būdą palengvinti našta, nuraminti sielą ir pailsinti pavargusį, ne pagal metus susenusį kūną.

Vieną dieną, kai laivelis skrodė nurimusius vandenį, Votersas stovėjo denyje atsirėmęs į bortą ir galvojo, ar nėra taip, kad žmogus linkęs kaltinti bet ką, išskyrus save. Kai jam sekasi, jis mano esąs savo laimės kalvis, pats viską pelnytai uždirbęs ir gavęs. Tačiau kai nesiseka ir viskas klostosi ne taip kaip nori, tada jau kaltas likimas. Argi tai teisinga? Paskendęs mintyse Votersas nepastebėjo į jį atskrendančios žuvies, kurią Maiklas – linksmas darbininkas – paleido dėl smagumo. Voterso reakcija pasiekė tikslą – visi buvę netoliese griaudėjo juoku, vienas bedantis žvengė net susirietęs.

– Ei, svajokli, užteks trinti bambą, verčiau padėtum mums dirbti, nes šiandien žuvis skraido geriau nei paukščiai, – nusiperdęs pareiškė Maiklas.

– Cha cha cha, kaip juokinga, – stengdamasis atsakyti atžagariai, bet vogčiomis nusišypsojęs. – Tikriausiai jūsų dangiškas intelektas jums didžiujasi.

Taip, įgula jau seniau pastebėjo, kad Votersas žodžių kišenėje neieško.

Kotryna BUKYTĖ (7 klasė)

Svečias

*Kur pažiūrėsi vien medžiai, gyvybė.
Net akiai gera pažvelgus.
Oro tyro, gaivaus. Daugybė!
Tik kvėpuok ir juokis.
Apkabink medį ir pajusk tvirtumą,
Laigyk po mišką ir džiaukis,
Krisk į samanas, paliesk minkštumą.
Žiūrėk! Jau dangus apsini aukęs.*

*Gyvybė suklūsta, nutyla...
Jau raizgosi pažeme rūkas,
Medžiai šnabždėtis prabyla,
Nuskrenda mažas paukščiukas.*

*Staiga supranti...
Juk viskas...
Yra miško.
O, tu, čia tik laukiamas svečias.*

Justė BUROKAITĖ (6 klasė)

Kalėdos

*Din-di-lin Kalėdos,
Din-di-lin jau čia,
Sniego pribyrėjo
Aplinkui paslapčia.*

*Kalėdų senis eina
Už lango su maišu.*

*Ir džiaugiasi vaikučiai,
Kalėdos! Kaip smagu!*

Naujieji metai

*Naujųjų metų dieną,
Saliutai suspindės.
Naujųjų metų dieną,
Mėnulis sužibės.
Visi laimingi džiaugsis,
Naujieji metai čia!
Saliutai garsiai šaudys,
Dideliame kieme.*

*Kai kam, gal bus ir linksma,
Kai kam gal nelabai.
Juk dar vieni meteliai,
Prabėgo! Šitaip greit!*

*Bet ką jau padarysi,
Kasmet juk taip yra.
Tad reikia būt laimingiems
Ir džiaugtis šia diena.*

Šv. Valentinas

*Šventas Valentinas!
Tai puiki diena.
Širdys su širdelėm,
Skraido danguje.*

*Paukščiai su drugeliais,
Šnibžda tyloje.*

*Ir ateina laikas,
Sveikinti tave.*

*Palinkėti laimės,
Didelės sėkmės,
Ir visų svarbiausia
Mylinčios širdies!!!*

Žiema

*Aplinkui balta balta,
Ir sninga pamažu.
Snaigutės! Gal joms šalta?
Tarp didelių laukų.*

*Varvekliai ant stogelių,
Tokie šalti šalti!
Ir medžiai jau prie kelio
Sidabru papuošti.*

Angelė JONAITYTĖ (10 klasė)

Iš ciklo „Moters gimimas“:

I.

*Nuo lašo gimsta ežeras,
O sodas nuo žiedų nykimo.
Nekviesim šiandien nieko, –
Tiktai Moters gimimą.
Iš liūdesio –
Aukšinio pienuų vargo
Ateina laukiamas gimimas:
Skubėjimas gyventi ir gyventi.
Po skausmo pirmo-paskutinio,
Moters gimimą vyrai švenčia.*

II.

*Aš moteris prie medžio prisišliejusi.
Paskendusi ant akmeninio upės plausto.
Mylėjusi išbandymais
Neįveikiamą slenkstį.
Aš moteris be vyro.
Ugnies žydėjime užgimusi.
Padovanosiu laužui mintį,
Žiedais rugiagėlių nuaustą.
Padvelksiu kvepiančiu žiemos luitu.
Aš moteris su neteisinga jos pradžia –
Gyvenimas be ryto.*

*Kaupės ir kaupės
Kaip žvyras ant dugno
Noras iškilti į didelį kalną.
Kaupės ir kaupės
Kaip dulkės ant smilkstančio kelio
Žodžiai ant lūpų,
Žodžiai už lūpų –
Klyksmas pamišusių vasaros gervių:
Tik kartą kylam,
Tik kartą krentam.
Kaupės ir kaupės,
Ir tebesikaupia
Dūžių tankumas pradėti gyventi.*

*Kūno karštį bangos geria.
Troškulys neturi galo.
Tu išpynei mano plaukus, –
„Undinėle“, – akys taria.*

*Akmenėliai dugne guli.
Jais išgrįstas jūros kelias.
Gelmės ilgisi mėnulio, –
Tu – širdies
Vandens mergelės.*

*Mylėk mane,
Nors aš kaip paukštis
Nesulaikomas
Gyvenimo jėgos,
Paliksiu tuščią narvą.
Mylėk mane artimumu
Kūno neapsvaigęs.
Neprisilieski žvilgsniu –
Subyrėsiu ir ištirpsiu.*

*Pakartok mane.
Aš žaibas,
Tik ugnies,
Ne trenksmo šilto.
Pakartok mane,
Jei žemė
Besisukdama nutiltų.
Pakartok mane,
Ne upės vandenyne
Juostom supa.
Pakartok mane manyje,
Žalią žolę,
Liepų dūmą.
Pakartok mane,
Jei nori būt manimi
Pakartotas..!*

*Pasiilgau ilgesio,
Spalvoto ilgesio
Trumpiausią naktį
Ir ilgiausią dieną.
Už lango ir prie lango
Vėl ilgesinga vėtra
Raudonais kailiniais,
Gelsvom basutėm.
Taip pasiilgau ilgesio....
Ne imančio, o duodančio.
Išėinančio ir grįžtančio,
Sušalusio ir šilto.*

*Pravirko stiklas.
Tokios skaidrios ašaros
Ant lango denio.
Užšaldykime skausmą.
Numirsime nesužinoję –
Išklystame iš gyvenimo
Tokie apsvaigę ir laimingi.*

*Saulės kraują geria dviese
Iš beržų ašučio balto:
Nužudyto ir nekalto
Žalios šakos gerti tiesias
Ašmenų karštų apgautos.
Ar joms duosim saulės vyno?!
Ar joms duosim ugnies kraujo?!
Mintys stovi ir nežino
Žemės vidury prikaltos.*

*Sulingavo eglės.
Paėmė į glėbį.
Išbučiavo skruostas.
Švelniai nuramino.
Užslopino verksmą.
Surakino kūną
Ir palikę vieną,
Nulėkė keliu.*

*Turiu kalbėti.
Privalau kalbėti.
Pati pradžia –
Ji vaikiška tiesa.
Turiu sakyti.
Privalau sakyti
Ir sustoti.
Pabaigoje prikaltas
Metalinis dirvos grumstas –
Tikėjimo savim našta.
Turiu ateiti.
Privalau ateiti,
Ir atsistoti į patį vidurį:
Į galo ir pradžios
Pusiaukelę.
Tai melo ir teisybės
Mūšio laukas.
Tai mano, tavo
Ir visų takelis,
Suspaustas tarp
Milžino „Galiu“
Ir nykštuko „Noriu“.*

*Už manęs pasislėpė
Tūkstantis ir viena naktis.*

*Prieš mane atsistojo išdidumas
Būti pasmerktai.
Iš manęs pabėgo tavo ir
Mano širdis:
Pasislėpė priešais mane –
Ten niekados dar nebuvo.
Ten tik manasis planas:
Kažkada dar būti,
Iškaltas genetinėj juostoj,
Sukabintas akmeninėm kniedėm
Su tūkstančiais „Išeinu“
Ir su vienu „Grįžtu“.*

*Žvelk, angele, į savo biustą!
Juk tu nenori būt biustu!
Negyvu menininko žodžiu.
Turi sparnus –
Gali palikti
Sunkią molio gniūžtę –
Pabūti ore tirpstančiais
Sparnų šlaitais.
Žvelk, angele, į savo biustą
Iš šalies!
Iš tolo matos horizonto vingis.
Jis išsiilgęs tavo švento skrydžio!
Paskubėki kilti, o ne leistis.*

Marija JONAITYTĖ (7 klasė)

Nukirstiems medžiams

*Buvau aš jaunas,
Aukštas ir stiprus.*

*Tarp visų galiūnų
Medis išdidus...*

*Džiaugiasi saulės spinduliais šiltais,
Lietus ir vėjas kedeno mano plaukus,
Lizdais gražiais paukščiai
Man apjuosė galvą.
Bet štai ankstyvą, vaiskų rytą
Mane pažadino garsai keisti.
Aš pamačiau kaip mano brolio beržo
Nusviro išdidi galva.*

*Šalia parklupo antras, trečias,
Sukliko paukštė likus be namų.
Nespėjau sudejuot, kai šaltas kirvis
Šerdin įsmigo...*

*– Vaikai, neleiskit kirsti miško!
Kad Lietuvoj, gimtinėj mūsų nestigtų
Mūs galiūnų ažuolų.*

Dovydas KULIKAUSKAS (7 klasė)

Lietuvos medžiai

*Pumpurėliai lyg paukšteliai
Ant šakų smagiai sutūpę
Lapeliai štai skleidžia, kelia
Į pavasario saulutę.
Žydi medžiai Lietuvoj,
Brangioj gimtinėj mano
Tvirti, žali nepriklausomoj Lietuvoj,
Kur laisvė amžinai gyvuos!
Daug regėjo medžiai Lietuvoj,
Kur vargas, skurdas,*

*Kur karas ir neteisybė buvo;
Viską matė medžiai Lietuvos.*

*Kur vasara, žiema,
Ten medžiai Lietuvos
Amžinai žaliuos,
Amžinai žaliuos...*

Monika KUZMINSKYTĖ (7 klasė)

Meilė miškui

*Pasakysiu atvirai,
Miškas tai labai gerai.
Miškas žmogui reikalingas,
Bet žmogus jam abejingas.*

*Miškas – deguonies tiekėjas,
O žmogus gamtos kenkėjas.
Degina, gadina, daužo,
Silpnus medelius išlaužo.*

*Miškas tai žvėrių namai,
Čia jų šeimos, jų būriai.
Bet juk gali taip nutikti,
Kad jie greit visi išnyks.
Broli, sese, būkim žmonės,
Negi tu kokia beždžionė?
Miškas mums labai svarbus,
Būk su juo, tu, atsargus.*

Augustinas PAULIONIS (7 klasė)

Medžio verksmas

*Kai mane nešė pasodinti miške,
Tikėjo, kad užaugsiu aš galiūnas.
Ir aš tikėjau, kad šiame šile
Mane lankys ir saulė, ir mėnulis.*

*Kad mano šakos stiebsis ir klestės,
O šaknys skverbsis vis gilyn į žemę,
Kad šakose tupės paukšteliai ir čiulbės,
Kad mano ūgis Dangų remia.*

*Bet mano džiaugsmas baigėsi staiga
Ir ilgos dienos džiaugsmo pilnos.
Kai įvažiavo girion mašina,
Sudrumstus miško tylą ir ramybę.*

*Kodėl mane? Kodėl dabar?
Juk aš norėjau dar gyventi!
Deja, man nepaaiškino už ką –
Tiesiog nupjovė ir nugriovė į pušyną...*

Augustina RAČKOVSKYTĖ (5 klasė)

Voverė neranda grybų

*Naktį ošia žalios miškas.
Ten kiškučiai saugos vilko,
Giesmininkai – nuo plėšrūnų
Ir nuo vasaros sunkumų.*

*Dieną miške triukšmas kyla –
Voverė neranda grybų!!!*

*Išdžiovinti jie, rudi
Dingsta miško vidury!!!*

*Visi miško giesmininkai
Guodžia vargšę voveraitę.
Tik laputė jos neguodžia, –
Gal slapta grybus užuodžia?
Pasirodo, – ten, už krūmo,
Skruzdėlė grybuką stumia,
Matosi, ji nepabėgs,
Lapė gi kaipmat atlėks...*

Jelena RATOMSKAJA (4 klasė)

Nedeginkit žolės

*Nedeginkit žolės, –
Žvėreliai nukentės,
Saulutė nebešvies,
Paukšteliai nečiulbės,
Nebus tokios gamtos, kaip buvo.
Ir viskas ėmė, ir pražuvo.
Žvėreliai ėmė, ir pražuvo,
Paukšteliai nečiulbėjo,
Saulute nešvytėjo.*

Margučiai

I.
*Rytas, kai ritas margučiai gražučiai,
Tas rytas Velykų šiltų.
Ten šokam, dainuojam,
Kaip paukščiai giedojam,*

*Sustojam ratu gražiu, apvaliu.
Velykų Bobute, kur tu, kur tu?
Duok mum margučių gražių, gražių.
Velykų ryte, po tankia egle
Mes radom margučių gražių.
Velykų Bobute, tau ačiū sakau.*

Margučiai

II.

*Ridi didi margučiai
Mažučiai, gražučiai vaikučiai,
Kaip saulės zuikučiai,
Margučiai, pabiručiai
Gražučiai angelučiai
Kaip saulės zuikučiai.*

Viktorija RATOMSKAJA (penktokė)

Nematytas margutis

*Ten kur kažkur, kažkur toli
Tupi kiškiai keturi.
Tuoį atneš Velykų rytą
Mums margutį nematytą.
Ten sužiuro kiškis vienas –
Palakstykime po pievas.
Gal surasim mes margutį
Nematytą, negirdėtą.*

*Ir pasakė vienas, kitas
Jau artėja mūsų rytas.
Ir surado nedidutį
Jie Velykinį margutį.*

Noriu pamatyti gėles

*Per pievas laksčiau gėlių.
Nemačiau, pasisuk į žarą –
Darželis raudonas.
Pažiūrėk tu į žemę –
Žiedelis jau skleidžias.
Karšta vasarėlė, vadinasi, artėja.
Nuskinsiu gvazdiką
Ir daug įvairių pavasario gėlių.*

Lietus

*Lyja, lyja lietutis
Mažutis, bet gausutis
Aukšniais taškeliais
Jis toks gražiai skaidrus.
Pagausiu lašą vieną
Ir eisiu aš lakstyti po pievą.
Į pievą kaip į jūrą
Brendu aš ligi kelių.
Tiesiu į jį rankas.
Lašeli, o kur lietus?
O ne, o ne.
Jau rytas nuostabus.*

Gėlė

*Ant palangės
Ant baltos
Stovi vazonėlis.*

Vazonėlyje svogūnėlis.
Svogūnėlyje žiedelis.
Jis pražysta kas meteliai.
Ilgas kotas, lapai dailūs,
O žiedeliai kaip upeliai –
Mėlyni jie kaip drugeliai,
Lyg pavasario vaikeliai
Saulės apšviesti.

Lukas ŠARLAUSKAS (4 klasė)

Karalius ir žemaitis

Vieną kartą karalius važinėjo po savo šalį, ir netyčia pamatė žemaitį, kuris barė savo vaikus. Karalius neiškentė ir griežtai paklausė:

– Už ką gi taip žiauriai ant jų rėki?

– O gi už tą, kad jie neklauso ir naktimis deda kiaušinius į lovą! Jau ir taip jų pilna, o dar šitie pradėjo juos dėti kur tik papuola, – atkirto žemaitis.

– Vaikai deda kiaušinius? Ką čia meluoja! Net ragana taip nesąmoningai nemeluotų!

– Nenori, netikėk! Aš visada žinojau, kad jūs visi tokie esate! – drąsiai atkirto žemaitis.

– Hmm..., rytoj atvažiuosiu ir jeigu tu man nemelavai, jeigu jie padės nors vieną kiaušinį mano akyse, aš tau duosiu penkis šimtus auksinių, o jeigu pamelavai, nukirsiu tau galvą! – supykęs pasakė karalius.

Žemaitis žino, kad tai netiesa, todėl pasikvietė savo vaiką ir pasakė jam, kaip ir ką daryt.

Kitą dieną atvažiavo karalius ir liepė žemaičio vaikui padėti kiaušinį. Vaikas prisiminęs, ką daryt, po kurio laiko vaidybos padėjo tikrą kiaušinį. Bet karaliaus taip lengvai neapgausi. Nebūtų jis karalius, jeigu jį galėtų apgauti eilinis žmogus. Todėl jis paprašė pakviesti kitą vaiką. Kitas vaikas net nenutuokė ką daryt, todėl karalius pamatęs, kad kažkoks eilinis žmogus nori jį apgauti, pasiėmė žemaitį kartu su savimi. Karalius žemaitį įmetė į kalėjimą. Ten žemaitis daug valandų galvojęs kaip išsisukti nuo bausmės, nusiėmė kepurę ir iš jos išsitraukė staltiesę, ją ištiesė ir išsitraukė iš savo kepurės bočių duonos, kaimiško pieno butelį ir keptos kiaulienos gabaliuką.

Staiga pas jį atėjo sargybinis ir labai nustebęs paklausė:

– Iš kur, po šimts pypkių, tu gavai tą maistą?

– Argi nežinai? Yra tokia staltiesė, kurią vos padėjus ant lygaus paviršiaus, atsiranda maisto, – atsakė žemaitis.
– Ne, nežinojau, bet man irgi tokios reikia! Aš nuolat alkanas. Jaučiuosi kaip tas drakonas iš pasakos, kuris turėjo keturis skrandžius!
– Gal ir galėčiau tau ją parduoti, bet kokia man nauda iš tavo pinigų? Mane vis tiek nubaus mirties bausme, – liūdnai atsakė žemaitis.
– Na, gerai. Aš tau duodu penkiasdešimt auksinių, o tu man atiduodi staltiesę ir aš tave paleisiu!
Kaip pasakyta, taip padaryta. Po kiek laiko žemaitis grįžo namo. Ten jo laukė karalius. Karalius tarė:
– Pasiduodu, tu per daug gudrus... Bet aš didžiuojuosi, kad tu esi iš mano šalies, todėl tau leisiu gyventi ir dar duosiu penkiasdešimt auksinių.
Nuo to laiko žemaičiai ir įrodė, kokie jie yra gudrūs.

Dominykas ŽILYS (9 klasė)

Suka lizdą raibas paukštis
Žalio medžio tankmėje,
Koks tai plotis, koks tai aukštis,
Kokia tanki lapija!

Auga medis šalia kelio
Geria vasaros kvapus,
Meta lapą speigui geliant,
Paukščiams suteikia namus.

Auga medis ir žaliuoja,
Kol jo ašmenys nelies.
Savo laiko neskaičiuoja
Ir nežino ateities.

Vieną dieną baigsis laikas
Jam gyvuoti ir žaliuot.
Nukapotos rankų šakos
Vėjyje nustos linguot.

Pasiėmę baltą lapą,
Negalvojame rimtai,
Kad tai žalio medžio šakos,
Kad tai ašarų sakai.

SUAUGUSIŲ KŪRYBA

Albertas ANTANAVIČIUS

Vakardiena

*Kai pasakai,
kai negalvoji, bet pasakai,
tenka gailėtis,
tenka gailėtis ilgai.*

*Kai gailies,
o ko gailies, nežinai,
imi abejot,
ar taip ligi šiol gyvenai.*

*Ką tau negalvodamas sakiau,
atsiimt kaip nuodėmę galiu,
tiktai nevaidinkime daugiau
nei šventuolių, nei piktadarių.*

*Kai padarai,
kai negalvoji ir padarai,
kol neateina rytojus, –
viskas atrodo gerai.*

*Visko, regis, gana,
visko lyg didelio lobio gana.
Visko tikrai būt daugiau negu proto,
jeigu ne vakardiena.*

*Ką tau negalvodamas sakiau,
atsiimt kaip nuodėmę galiu,
tik pabūkime šiek tiek ilgiau –
šiandien laiko tau marias turiu.*

*Ką tau negalvodamas sakiau,
atsiimt kaip nuodėmę galiu,
tik pabūkime šiek tiek šiek tiek ilgiau –
laiko tau lig pat mirties turiu.*

Obelis

*Žinau aš tokį kraštą
su medžiais dideliais,
su saulėmis viršūnėse
ir aitvarais žaliais.*

*Po jų sparnais gyvena
daug giedančio žmogaus –
ir krenta krenta dovanos
jam tiesiai iš dangaus.*

*Ak! tas žmogus tas dovanas
dalina tarsi išmintį –
į kairę ir į dešinę –
ir tam, ir tam, ir tam;*

*Jei kas jom nepatenkintas,
tegu į upę išmeta,
o man net akmenėliai
gražu krašte šitam.*

*Čia sodai nudažyti
marga dainų spalva;
čia auga, noksta rytmečiais –
lyg obuolys – kalba.*

*Žmogus praskris kaip aitvaras –
visus į sodą kels:*

– *Ei, sesės broliai, dovanas
raškykit nuo obels.*

*Ta obelis tas dovanas
dalina tarsi išmintį –
į kairę ir į dešinę –
ir tam, ir tam, ir tam;*

*jei kas jom nepatenkintas,
tegu į upę išmeta,
o man net akmenėliai
gražu krašte šitam.*

- - -

*Žmogus giedos iš laimės, –
arba kitiems jos mels...
Ir skins, ir skins gyvenimą
nuo Tėviškės obels.*

*Ta obelis lyg obuolius
dalu dalina išmintį –
kairėn dešinėn, baltam juodam –
be ginčų ir kalbų - - -*

*Taisyklė turi išimti,
pradžia ar upė – pabaiga,
tiktai obels dosnumui
nėra jokių ribų.*

*Taisyklė turi išimti,
pradžia ar upė – pabaiga,
tik Tėviškės gerumui
nėra jokių ribų - - -*

- - -

*Žinau aš tokį kraštą
su medžiais dideliais - - -*

*Tuos medžiuos saulės mezgasi
ir virsta obuoliais - - -*

Vyturių knyga

*Smilga tokia, – su širdim ir vardu, –
paukščiai po ja, – lyg po vėjo medžiu - - -
Knygą skaitau ir netyčia randu
tave, pasivertusių mielu paukščiu - - -*

*Ak! ant smilgos lapo tu širdį pieši,
raudoną kaip žemuogę virš debesų - - -
Ir aš suprantu, ko tu šiandien nedrąsi,
ir tu supranti, ko aš toks drovus esu.
(... ir ko toks drovus aš esu...)*

*Puslapiai šėlsta – knyga nuo audros;
puslapiai šildo – knyga nuo tavęs - - -
Kai žodžiai skraidys ir lyg muzika gros,
iškels vyturiai mums šaunias vestuves.*

*Ak! bus lyg anksčiau, kai dar trūko drąsos
ak! bus lyg Italijoje – viskas gražu - - -
Tik tu prasidėk nuo žolės ar rasos
ir krisk man širdin karštu meilės lašu - - -
(... ir skrisk man širdin pamažu...)*

Diena prie jūros

*Mano jūra prasideda tyliai
lyg iš nieko ir visko sykiu –
iš ramybės už tūkstančio mylių
ir šventų mylimosios akių.*

*Mano jūra prasideda graudžiai –
su žuvėdrom ir Bacho garsais:
tie bangų menuetai ir paukščiai
kartais būna panašūs visai!*

*Diena prie jūros – viskas, ko man reikia!
Kas mano meilę jūrai pamatuos?!
Diena prie jūros visad pasibaigia,
tik mano meilė jūrai – niekadosi!*

*Mano jūra prasideda svaigiai –
per jos šėlsmą dangaus nematai;
vaikšto pusnuogis vasaros vaikas
gintarinės pilies pamatais.*

*O paskui nejučia vakarėja,
kopų smėly užgėsta diena...
Mano jūra, įsukusi vėją,
šėls pernakt lyg jauna mergina*

Diena prie jūros...

*Mano jūra prasideda svaigiai...
Mano jūra prasideda graudžiai...
Mano jūra prasideda tyliai...
Mano jūra...*

Uosis

*Vienišas likimo uosi,
po dailidės langu stovi
ir iš sielvarto linguoji
ar verki.*

*Liūdna tau, kad žmonės laiką
vis gyvenimu vadina
ir be proto, ir be saiko
taško jį.*

*Ar tu, uosi, vėjy grosi,
ar – išeinant man – pamosi?
Ar manęs nebesant, uosi,
bus geriau?*

*Ar tu, uosi, vėjy grosi,
ar – išeinant man – pamosi?
O gal būsi mano, uosi,
pagaliau - - -*

*Būsi tu švarus ir aukštas –
iki pat dangaus ar vėjo;
tiksi rykštei arba šaukštui
išsidrožt - - -*

*O kuo būsi, kuo linguosi,
kai tą šaukštą aš padėsiu - - -
Ar mokėsi – man negirdint, –
uosi, ošt?*

*Ar tu, uosi, vėjy grosi . . .
Kas ten žino, kas dailidei
eis išeis iš tavo kūno –
namas, kelias, rogės, slidės
man basam?*

*O gal tik šiurkštus pavėsis –
atsisėsti pasėdėti;
arba baldas išsitiesti
suvisam - - -*

Kalbanti tyla

(Plakatas)

*Nekalbēkim, kai žodžių nebūna,
nekalbēkim, kai žodžiai per sunkūs.
Nekalbēkim, kai sminga į kūną
sakiniai – lyg variokai – smulkūs.*

*Nekalbēkim, kai noras per aukštas,
nekalbēkim, kai kelias per ilgas.
Nekalbēkim, kai pykčio šaukštas
nuplikina uogas ant smilgos.*

*Nekalbėsime nekalbėsime –
viską žvilgsniais pasakysime - - -
Žodis greitas tarsi paukštis -
jį paleidę, – nepavysime - - -*

*Netylėkim, kai rytas pakyla,
netylėkim, kai patys prabundam.
Netylėkim, kai neriam į tylą –
ir ją merginam, lydim ar gundom.*

*Netylėkim, kai kertamas medis,
netylėkim, kai plešomas juokas.
Netylėkim – tyla neprižadins
nei žmogaus, nei meilės žmogui.*

*Netylėsime netylėsime –
visą širdį išsakysime - - -
Ir gyvensime, kol mylėsime,
ir mylėsime, kol numirsime - - -*

*Jeigu būtų žodžių daugiau
nei visas pasaulis turi,*

*pasakyčiau tau, ką sakiau,
kai tylėjau - - -*

Naktis miške

(Tako monologas)

*Pasirink tu mane iš visu,
iš tiesų tu mane pasirink –
aš miške visad tavo esu
ir einu visad vieškelio link;*

*nežiūrėk, kad vingiuotas labai
ir kad vietom apaugęs usnim,
kad kvaili telegrafo stulpai
niekad neina išvien su manim;*

*kad prasidedu naktį miške
ir slenku liūdnas upės šlaitu;
kad mane ne taip lengva ištvirt,
kai staiga – lyg nutrauktas – dingstu.*

*Aš tik takas per mišką juodą,
aš tik takas keltis ir kilti –
ne į dangų ir net ne per sodą,
o tik į paklydėlio širdį.*

*Kartais tik rudas pelkės vanduo
mano pamestą pradžių žinios, –
bet vis tiek tu manęs neišduok,
kol pakilsiu aš virš samanų.*

*Tu tik eik, tu tik eik ir tikėk,
jog visai su manim nebaisu - - -
Naktį jonvabaliai mirgės
ir parodys tau, kur aš esu.*

*Ak! žmogau, tau priminti turiu,
kad... kai baigiasi miškas ryte,
aš tampu paprasčiausiu keliu,
o tu – voverė plieno rate;*

*ir sukiesi diena iš dienos –
įsikinkęs lyg į grandines, –
kol nakčia – ant šaltos samanės
atsibudęs – vėl ieškai manęs.*

*Bet vis tiek, bet vis tiek iš visų
nakčiai geliant mane pasirink –
aš miške tavo šansas esu,
nes einu visad vieškelio link - - -*

Neatprask kalbėti

*Neatprask kalbėti apie tai,
kas šiek tiek gražiau už gražų žodį:
tiktai žodis, tariamas šventai, –
be klaidos ir be minties išduoti.*

*Neatprask kalbėti apie tai,
kad namie smagiai langai pražyde - - -
Glostant juos jauti, bet nematai,
nugara prabėgant skruzdėlytę - - -*

*Neatprask kalbėti, neatprask
vieną dieną arba vieną rytą, –
net jei viskas būna pasakyta, –
neatprask kalbėti, neatprask.
Neatprask kalbėti, neatprask
vieną dieną arba vieną rytą, –
net jei viskas būna pasakyta, –*

*neatprask kalbėti apie tai,
ką žmonių pasauly suradai - - -*

*Neatprask kalbėti apie tai,
kas saldžiau už sodo paukščių giesmę
miegant tau po obelia šiltai,
taip šiltai – tarsi miegotum... dviese.*

*Neatprask kalbėti apie tai,
kad daugiausia žodžių meilei stinga, –
ypač jeigu ji – kaip paprastai –
ne karšta, o tik labai protinga.*

*Neatprask kalbėti, neatprask
vieną dieną arba vieną rytą, –
net jei viskas būna pasakyta, –
neatprask kalbėti, neatprask.
Neatprask kalbėti, neatprask
vieną dieną arba vieną rytą, –
net jei viskas būna pasakyta, –
neatprask kalbėti apie tai,
ką širdim, o ne protu matai - - -*

Mano lietus

*Atiduok mano lietu –
tai mano lietus.
Aš jį auginu
kaip gražiausius metus.*

*Atiduok mano lietu, –
kol jį auginau,
jo meilę ir skausmą
iš arti pažinau.*

*Mano geras lietus
vis greičiau, vis artyn - - -
Mano geras lietus
plaukia veidu širdin - - -*

*Atiduok mano lietu,
niūrus debesie, –
tu nesi toks galingas,
nors aukštai teesie.*

*Atiduok mano lietu,
gerasai dangau, –
lyg balta dykuma
aš be jo pavargau.*

*Mano geras lietus
vis greičiau, vis artyn - - -
Mano geras lietus
plaukia veidu širdin - - -*

*Atiduok mano lietu –
tai mano lietus –
jis per veidą, per širdį –
į meilės vartus.*

*Gal darsyk pasibels
tarsi žodžiai lašai
ir man visko užteks,
tik tavęs bus mažai.*

*Tegu krenta į širdį
lašai-pranašai –
lyjant aš pamirštu,
kad mane, meile, tu
pamiršai - - -*

Per naktį

*Meta vakarą senas pasaulis
tarsi graužtą už sodo tvoros - - -
Trumpas poilsis lyg nuogas kaulas
piktam šuniui – kol grauš, nebelos - - -*

*Kol laižys juodą druską nuo ranku,
lig dangaus iškeltų tamsoje,
atsivers it akmuo drumstas langas,
o atrodis, kad tik praraja*

*tarp jau buvusio ir pažymėto –
kartais ašara, kartais juoku –
tarp bevirstančio vaisiumi žiedo
ir tarp žiedo su aukso švarku.*

*Pailsėk, tu pernakt pailsėk
ir sapnuok kelio mėtus ar smilgas.
Pailsėk, tu pernakt pailsėk –
geriau poilsis trumpas, nei poilsis ilgas.*

*Tarp jau buvusio – randas per širdį
lyg eilėraštis atmintinai –
ir tarp būsimo – priešaušriu irsis
ryto balsas melsvais lubiniais,*

*kol išlaužus jam vienkiemio tvorą
jį išsems kibirais moteris - - -
Dings naktis – laimę nešantis voras –
vos pro sapno didumo duris.
Net toks paprastas daiktas kaip vėjas
nuo uždaromų durų pakils
ir klausys arba klaus – kas išėjo? –
tik atsakymo nebeišgirs.*

*Pailsėk, tu pernakt pailsėk
ir sapnuok kelio mėtas ar smilgas.
Pailsėk, tu pernakt pailsėk –
geriau poilsis trumpas, nei poilsis ilgas.*

*Nes tarp buvusio ir pažymėto
ir tarp būsimo – lyg prakeikta –
kvepiant vasaros smilgom ir mėtom
buvo mudviejų meilės vieta - - -*

*Viskas gyvenime keičiasi:
vėjas ir vėjo malūnai,
vienaip deklaruojamos dvasios,
kitaiip balzamuojami kūnai;
viskas gyvenime keičiasi:
mados pradingsta ir grįžta –
kartais panašios į povą,
kartais į nupeštą vištą;
viskas gyvenime keičiasi
tyliai ir aiškiai kaip oras –
saulė rytais tarsi veidrodis,
o vakarais it „Kagoras“;
viskas gyvenime keičiasi:
upė palaidoja vagą,
pameta senas girtuoklis
patvorio dilgėse sągą.*

*Niekad, deja, nesikeičia
tiktai pati pabaiga –
viskas galop sudūlėja
tarsi girtuoklio saga.*

*Viskas gyvenime keičiasi:
žinią parduoda kaip gandą,
ieško šuva pinigines,
o nuogą kaulą suranda;
viskas gyvenime keičiasi
ir ateitis nuvertėja –
keičia šaunus Donkichotas
vėjo malūną į vėją;
viskas gyvenime keičiasi:
gandą pasiūlo kaip žinią –
imam mes ją tarsi vėliavą
ir nešame per Tėvynę;
viskas gyvenime keičiasi:
požiūriai, partijos, krėsiai –
net ir gyvendami sėsčiai.*

*Niekad, deja, nesikeičia
tiktai pati pabaiga –
viskas galop sudūlėja
tarsi seno girtuoklio saga.*

Nakčiai

*Tenai toli – gaisrų gaisai –
greit saulėlydis dangų išduos,
raudos dienos išsiilgę balsai
ir veidai nuo šešėlių juoduos.*

*Kol dega mano pažadai,
neišmokę per žiemą mylėt,
tol degsiu aš – netikėtai, juodai, –
lyg pavasariais lauko žolė - - -
Juodaskare naktie,
tu ateik ir pabūk kiek ilgiau pas mane;*

*ugniaake naktie,
tu tikra ir vienintelė mano namų viešnia.
Juodaskare naktie,
tu ateik ir pabūk kiek ilgiau pas mane;
ugniaake naktie,
tu vienintelė mano viešnia.*

*Tenai toli ar dar toliau –
vos po ištiesta mano ranka –
vienį statys, o kiti tyliai griaus
likimus ar bala žino ką - - -*

*Kol dega dangūs it kalba,
pasakyta prie meilės taurės,
šypsos širdis ir ilsėsis galva,
o gyvenimas ims ir gerės - - -*

Juodaskare naktie...

*Visai arti – beveik šalia, –
lyg užėjus trumpam mergina –
prabus aušra svetimam patale
ir į laikrodį grįš diena - - -*

*Kol degs jinai kaip aš degu,
prisiliesiu prie tavo širdies
ir ant švytinčių namo langų
pakabinsiu žiupsnelį nakties - - -
Juodaskare naktie...*

Vėjas

*Norėčiau vėjas būti
ir vaikščioti po kalnus...
Pavargčiau – atsipūsti*

ateičiau tau į delnus –
pailsintum, pažaistum
tu su manim truputį
ir vėl keliaut išleistum –
išleistum vėju būti:
be pikto supratimo,
kad aš tik tavo vėjas,
kad pas tave tik nakčiai
buvau sušilt užėjęs...
Atleisk! Gal tau suteikti
vilties nebereikėjo,
nes tu vis tiek, mieloji,
nepažabosi vėjo...

Skrendu – jau mano oras.
Sudie – jau lyja sninga.
Atleisk, bet aš tik vėjas
ir vaikštau, kur patinka...
O! Kad tu tai suprastum,
kad tu suprastum vėją
net kai visur jo pilna –
tik pas tave nespėja;
net kai jis liūdnas geidžia
tavo jausmų ir kūno,
žinok, kad nēr pasauly
didesnio palaidūno - - -
Kai ims jam atsibosti
daužyt bejėgę svirtį,
lyg burlaivis į uostą
jis grįš į tavo širdį - - -
Atleisk tu jam, vienišiu,
kad per mažai mylėjo,
nes tu vis tiek, mieloji,
nepažabosi vėjo...
Skrendu...

Asta BAGDŽIŪNAITĖ

Jūreiviai

*Jūreiviai pilnom burnom vandens
ir piktažodžių
negirti neišmokę girti
tik skalavęsi gerkles
kad sklandžiau sprūstų pasakos
kad nebirtų pupos į sterbles
prisiminus ant kranto laukusias*

*nes dabar jie jau ten
kur jūrinis vėjas gožia
žodžius
kur šiaurės pašvaistės krinta ir tuoj
išdžius
smiltys išlaksto skiedrom
ir tiek šviesos
šiandakt kaip niekad giedra bus*

*jeigu ne jos –
šilkinių tinklų mezgėjos
rūko kalnų
nejos
pasikinkiusios vėjus išu iriu*

*tylėjimas juoda gulgės
lalėjimas gervės rytas
vaiskus kad tarytum čiułba
gaivus į rasas sukritęs*

*ant kranto laukusios markstos
bet tai tik naktis
sapnuos sutrumpėja varstas*

ir laivas rodos arti

*bet jos negalėjo laukti
šitiek ilgai
vėl mindomi jujų slenksčiai
šnara šilkai*

Kareivis, sudėjęs ginklus

*Atrodo buvau kaip reikia nuožmus pavilnės karvelis
ne toks kur nurytų taiką kai ta galugerkly velias*

*o toks kur ją tuoj išspjauna dar nubraukia delnu burną
ir peilio suspaudžia kriaunas kai mamos poterius murma*

*bąla užtirpsta pirštai
laiko geležtės dyla
istorijų tiek kad tiršta
o atmintys tarpsta tylios*

*nors rodos esu kaip reikia augintas riksmu ir smūgiais
jau matęs kas šiaip ne vaikui ir veidas niūrus įrūgęs*

*galingų šalių balandis pasiūstas kaip kulkos vyčiui
bet čia man tik gėris randas
krūtinėje bilsmas grįšiu
ir imčiau sudėčiau ginklus žeminėje žemę arčiau
ir bunkery sėčiau duoną sparnai kad užaugtų sarčiui*

*milinēm lietaus žymėtom užkločiau neskirtą lemtį
nes pėdas čia taip sumėtai kad pats nerandi kur senti*

*nebūsiu matau kaip reikia esu tik smulkus purplelis
teskirtas paskleisti taiką čia pat ant horizontalės*

*ant jungiančios miestus stygos tvirtos kaip sotumas gūžtoj
taikos gana daug atgnybau lavinom į žemę dūžta*

*ant miesto užgriūva sniegas ir pusnys mergaites prausia
bet ginklų jokių nelieka su gniūžtėm ištersim sausi*

Tuščios drobės

*Trečiąją dieną skyrėsi dangūs
lijo šermukšniais lijo
pietūs išėjo aitrūs ir sprangūs
nepašerti galvijai*

*motina raškė kaltę nuo medžių
kraitės čia pat pilnėjo
dukterys matės grįžusių gedi
supas svajon nuo vėjo*

*motina baigė surinktos kaltės
tiek kad per viršų sprūsta
dėkui už derlių mažą kaip meldėm
tarus prie samčio snūsta*

*trečiąją dieną motinos veidas
puošėsi druskos gijom
vos tik jai baigus kaltę raškyti
tėvui padai užgijo*

*vėl jis išeitų
lengvas ir greitas
pas kitas
bet visas sukumpęs
nudrengtos klumpės
nebe tas*

*maistas be skonio motina gūžčios
sapno sakys prarytas
skląstis atšautas drobės tuščios
baigėsi laimės mitas*

Viską jau semia, plaukiam

*Kartu atsivėrėm stalčius į buitį rakandais jaukią
užtrenk dabar juos nesvarsčius nes viską jau semia plaukiam*

*bet mes apdalyti žiaunom juk tvanas seniai pasiūstas
paklodes šlapias išdžiaunam bus gintaro rūmai būstas*

*išpurte jūratės bokštai kaip žalčio akmuo gleivėti
brandindami žodį nokstam branginam tylą kaip niekad*

*nemokam prieit prie kito toli nors atrodo artum
užsėtum bet grūdas krito tenai kur pelynai kartūs*

*vieni kaip didieji pirštai saloj užgriebtoji į samtį
ir rankos neglostant diržta nors dviese norėjom senti*

*ramybė čia veik skylėta blausi ir sunki kaip rytas
varnėnai marionetės jų dvylika kas bus kitas*

*ir mūsų surukę kūnai o malkų rietuvės senka
užmigus taip sausa būna nubundam akis užtvenkę*

*ir kylam pilki kaip plėnys ugnių nuskalautom lūpom
joks karštis nebesuvienys tavy vandenie mes klūpom*

Karolina BIEKŠAITĖ

Akys

*Akys, mielos motinos akys –
Žiburėliai: mano žiburiai.
Geros jūs ir linksmos kaip plaštakės,
Nors pritemti mokančios niūriai.*

*Kaip buities laukuos aršiuos paklystu
Ir einu per lauką be kelių.
Jos mane lyg amžina draugystė
Veda uostan vandenu giliu.*

*Kai toli toli svetur keliauju.
Vis vilioja, šaukia nežinia.
Kol pastogėn parveda gimtojon
Tavo akys budriosios mane.*

*Aš grįžtu, o jos dažniau aptūpę raukšlėm.
Draugėm rūpesčių sunkių.
Atleidimo ieškau ne iš lūpų.
Atleidimo ieškau iš akių.*

*Užbučiuot, užglostyti aš trokštu
Raukšleles visas alei vienos,
Kad jos niekad neužgožtų
Nuostabios tavo akių dainos.*

*Geros jos ir linksmos kaip plaštakės.
Kam gi joms pritemti taip niūriai?
Švieskite, o geros mielos motinos akys –
Žiburėliai, mūsų žiburiai.*

Dzūkui

*Merkio žydinčiais krantais
Lekia pasaka žiedais.
Kas ją širdimi skaitys,
Dzūko sielą pamatys.*

*Dzūko siela kaip dangus.
Širdis – pasaulis platus.
Nuoširdumas, vaišingumas – toks gilus,
Siekiantis jūrų dugnus.*

*Dzūkas ranką tau paduos.
Bėdoje padės, paguos.
Į seklyčią pasikvies.
Stalą staltiese užties.*

*Ir vaišins jis iš širdies.
Kuom galės ir kuom turės.
O po nuoširdžios kalbos,
Laimės palinkės keliuos.*

*Į akis drąsiai žiūrės.
Geros sveikatos palinkės.
Nenuvils, nesumeluos.
Dar ir dainą uždainuos.*

Merkiui

*Per viganus, per laukus
Plaukia Merkys išdidus.
Tarsi veidrodis skaidrus,
Kuriuo grožisi dangus.*

*Merkio sraunioji banga.
Lyg tas kaspinas melsva.
Skuba, skuba, vinguriuoja.
Kas jį šaukia, kas vilioja?*

*Merkys skuba į Marias.
Jos putojančias bangas.
Savus vandenį išliet
Ir žuvėdras pakylėt.*

*Vėjus keturis pagaut.
Su bangom palenktyniaut.
Viesulą pasikinkyt.
Su žaibais pasišvaistyt.*

*Krante palieka klevai,
Merkį mylintys beržai.
O žilvyčiai, putinai palinkę visai žemai
Su kiekviena bangele atsisveikina slapčia.*

Verkiu už jus miškai!

*Nebėr beržo, nei šakos,
Kur gegutė parūgos, kur pakukuos?
Kur jos ašaros nukris?
Ir ramos perlais pavirs?*

*Išretėjo mūs miškai.
Krito gluosniai, qžuolai.
Vandalai, atėjūnai, – vanagai
Iškirto miškus ištisai...*

*Pravirko pjūklai ir kirviai,
Suūžė traktoriai, kranai,
O atėjūnai svetimi žiauriai naikino
Mūsų miškus taip stropiai.*

*Vežė senus ir jaunus,
Vaikus nekaltus, mažus
Į Sibirą, į ledynus, į šaltus.
Į miškus, į svečius kraštus.*

*Nutilo daina miškų.
Nejauti kvapo pušų, saku...
Kelmai pajuodę dunkso kaip grabai.
Lietuvi, o tu šitą skausmą širdimi jautei.*

Tik mano tėvynėj gražiausi miškai

*Koks grožis, koks rojus – Dzūkijos miškai!
Pušys tarsi stygos – stiepias qžuolai.
Ant žemės tiek turto visokio matai.
Svaigina net sielą nuostabūs kvapai.*

*Paukšteliai traliuoja, linksmina šalia.
Žvėrelių takeliai vilioja, klaidina tave.
Išgirsti ir briedžio baubimą,
Kurs drebina žemę ir širdį baugina.
Tarsi piramidės – skruzdėlynai gyvi.
Taip skuba skruzdėlytė tais savo takeliais.
Ji tokia mažytė, bet vikri, stipri.
Tris kartus didesnį už save ji tempia šapelį.*

*Žiūrėčia, žiūrėčia akių nenuleisčia
Į jų rūpestėlį, darbštumą, vikrumą.
Tai jos sanitarės skruzdėlės-sesutės
Išvalo miškus kaip seklyčias močiutės.*

*Kaip būna man liūdna, sunku ir ilgu.
Kai širdį suspaudžia, net pravirkt galiu,
Aš miško ošimą staiga išgirstu,
Prie pušies kvapios prisiglaust skubu.*

*Miškas mūsų turtas, palaima, namai.
Miškas ir tėvynė daug amžių – seniai!
Be miško lietuvis – paukštis be sparnų.
Be miško lietuvis – Merkys be krantų.*

*Be miško lietuvis – daina be gaidos,
Dangus be mėnulio, be žvaigždės šviesios.
Miškas ir lietuvis surišti mazgu.
Jį atrišt pasauly dar nėra jėgų.*

*Einu ir dairausi, kur siena pušų?
Kur eglės sutūpę tarp žalių skarų.
Kur uosis išplėtęs į šalis šakas
Kaip motina sūnui ištiesia rankas.*

*Kur qžuolas dingo – išdidus, stiprus.
Patyręs viršūne šimtmečius sunkius.
Tik kelmas boluoja šerdim atvira
Ir laikas dar šaknis žemėn įleisti.*

*Kai kepina saulė, karšta ir tvanku.
Prisėsčia pavėsy po klevu žaliu.
Kur klevas ant kelmo, – kaitinas žaltys.
Čia niekas pro šalį praeiti neišdrįs.*

*Kur ošė giružė, – tik kelmai pilki.
Stypso tik dilgynės ir tylia skaudi.
Tarp kelmų išdidūs ganosi ožiai.
Baltutės avelės ir širmi žirgai.*

*Miškas – visų turtas: Dievo dovana.
Nieks negal dalint ją – apsitvert tvora.
Šiam grožiui ir džiaugsmui ištieskim rankas.
Jei mišką kas skriaustų, – pakelkime jas.*

*Praeis šimtas metų, giria vėl suaugs.
Su sūnais, anūkais jie didūs išsaugs.
Be miško lietuviui gyvent nevalia.
Lietuvis ir miškas suaugę siela.*

Ferdinanadas JAKŠYS

Indraja – saulės dukė

(Iš daktarės Eugenijos Šimkūnaitės gyvenimo, mokslinio palikimo, darbu, pasakojimų ir sakmių; Ignalinos etninės kultūros centro surinkto folkloro, vienon karžinkėlan sudėtas kūrinys)

(Ištrauka)

Močia Indrė: Užgirdi, kad gražiai Indraja gyvenunti, susibaudė Sėlas bernai Indrioniškin aite, Indrajai pirštis. Susibaudė visi, tik vienas Sėlis ne, nenarėja.

Bernai: Kaip mes be tavįs mįslas minsma, kas mum vaduos? O gal ir tu Saulas dukterį pasdabosi.

Sėlys: Ne ir ne, neisiu, ir tiek, – kad jum parūpa pačios, kad ir Saulas duktes, Indrajos dvarai, taip patys aikit. Ašei nenoriu pačios, kad ir Saulas duktes. A, kad pačių rinksiuos, tai takiu, kad meiliu žodžiu prakalbintu, gražiai akysna pažiūrėtu, testa ana man paveiks, testa aš jų prigalėsiu – bus kaip man padeta.

Bernai: Tai bent ligi Indrioniškia, nors ligi kalną palydėk.

Sėlys: Ja ką veiksi? Testa, teip ir bus. (Ir nuveja visi dainuodami): „Skrido, skrido du karveliai“.

Močia Indrė: Inėja bernai par vartus, tik vienas Sėlys nėja – apvaikštineja, apžiūrinėja ir pa liepu atsigula.

Indraja:(Dainuoja): „Kas per mana sodelį vaikščiojo, Cykiai pamažu uliojo“.

(Ažmate dabodama Sėlį ir prašvita visa) Va, šitas tai man vyrų tiktu.(Uždainava): „Oi tu sakal, sakalėli,

tu gražus paukšteli, kad aš tavi inviliočia in savo svirnelį“. (Ir siunčia tarnaitį): Paklausk, kal bernaitis vidun neimęs?

Tarnaitė: Bernaiti, bernaiti, kad gi tu vidun neini, gulinėjęs, žiūrinėjęs.

Sėlys: Tai va, sava draugų laukiu, tai ir gulinėjuos, žiūrinėjuos. (Nuvejus tarnaitėi, likęs vienas) Vajezau, vajezau! Kaip gražu! In kalnų žiūri – kepura krinta, pakalnan – Dievo karalystes platybe! A aplinkui – Rojų rojus: čia tūkstančių tūkstančiai gražiausių žiedelių, medelių, krūmelių, žalias kilimėlių. (Atsigulęs net apsvalioja, norėdamas pajauost, susvyniot margon kaldrelian).

Tarnaitė: (Indrajai) Tai va, saka, sava draugų lankius, tai ir gulinėjas, žiūrinėjas.

Indraja: Tai aik ir paklausk, – ar bijot bijęs, ar norėt nenarius.

Tarnaitė: (Sėliui) Kai vidun neini, ar bijai, ar Indrajus dvarą pažiūrėt nenori?

Sėlys: Ja ka čia žiūrėt, kalnas kaip kalnas, tauragniškiuos yr, ragis, ir aukštasių; dvaras kaip dvaras, tauragniškiuos yr, ragis, ir didesnių; a bijotei, saka, ką man bijot – negi Indraja meška, miškan gi nenuneš.

Tarnaitė: (Indrajai) Saka, ka čia žiūrėt, kalnas kaip kalnas, tauragniškiuos yra ir aukštasių; dvaras kaip dvaras, tauragniškiuos yra ir didesnių, a bijot, saka, kad man bijot – negi Indraja meška, miškan gi nenuneš.

Indraja: (Supyka ir liepia): Kaneč Sėlį, dvaran ažeit prašyk. Kaneč!

Tarnaitė (Sėliui): Indraja liepė kaneč, kaneč dvaran ažeit. (Ažeja Sėlys dvaran, vaikšta, galvų kraipa, nei giria, nei peikia.)

Indraja: Tai kaip? Ar patinka dvaras, ar svirnai dabojas?

Sėlys: Dvaras kaip dvaras, ar aš dvarų nematįs, kuom čia dyvyties? Svirnai kaip svirnai, aš ir pats pilnus grūdų prikuliū. (Nei akim nemirktelėjus liepia): Tadu, mergos, kraičius parodykit! (Mergos rodo kraičius: sparnyčias veduoja, kasnykus plastoja, kvartukus majuoja.) (Sėlys nei giria, nei peikia.)

Tai kaip? Ar glotnas marškas, ar geri kraičiai?

Mergiotės: Ar glotnas mūs marškas, ar geri mūs kraičiai?

Sėlys: Kam raikalingi, mažu, ir geri; ja man neapeina; ja glatnuma, tai ir mūs sesuvoj takias audžia.

Indraja: Tai aikš už stalą, gardžiais valgiais mylėkis, saldžiu undeniu užgerkę.

Sėlys: (Užvalgė, užgėrė, tiktai nei giria, nei peikia).

Mergiotės: Tai ar valgis patika?

Indraja: Ar midus pasmėga?

Sėlys: Valgis kaip valgis, midus, kaip midus, negi, jum ragis, nevalgys-negėris ažaugau. (Nuveja, vėl pa liepu ir atsigula).

Indraja: Bėkit, mergas, minkštai pakloket, gražiai patalų pataisyket! (Atsigula Sėlys un padušku stirtas, – tik miegot nemiega, atsikėlęs dundina, patalų verčia, par naujai kloja, rapinėja, kol tarpkoji susiduria su mergiotem, – išėjusiom pažiūrėt kas ti brozdijas, miegot neduoda).

Mergiotės: Ko čia brozdijes, ko čia dundinies? Ko nemiegi, gi?

Sėlys: Kaip čia miegosi, kad blusų patalai pilni – parnakt ir dundinuos, parnakt ir brozdinuos. Akių nesumerkiau, nei bluostų nesudėjau, kad par miegus kuo kalvek neaplaistų.

(Suskėla visas dvaras, ir Indraja ataja).

Va taks ir miegojimas buva – negi ašiai naktigultą prašiaus...

(Priėja Sėlys prie Indrąs): Nekviestas atajau, tai ir patalą gerą nepakloja. (Ažsiniauke Indraja, ale parodyt neparode, tik ilgai ir gražiai akysna žiūrėja).

Močia Indrė: Sėlys pamatė jas nuliūdimu, suprata testą, kad ana jį paveike, testa ana prigalėja, tik nepamate jųjų nuveinunčių. Taip jam Indraja pasdaboja, kad iš ta pasdabojima ir žodžius, katrais savį ažižadėjįs buva, ažmirša...

Močia Indrė: Ir paaja apie Indrąjų garsas – ar savoj šaly, ar kaimynuosna, ar tolum Leluma, žemėj, ar setimam krašti pasviečiuosna: kur tik sėkla pasgadina laukai nebederėja, i vis Indrioniškin aidava... (Metu tylių jausmų, džiugių garsų – svetimų svetima „Kalinka“ pasgirdo)... Tan garsan ataja Indrioniškin ir žmones iš Badžių – tinginių žemės. Ne dvejuos, ne trijuos, tik visu pulku... (Plaukuotum kepurėm, trupininuotom barzdom, su peiliais dantyse inropoja badžiai..).

Badžius Savazdralas: Ne prašyte prašom, tik liepte liepiam – svirnus atidarykit, grūdus ataduokit!

Badžiai: Duokit! Duokit! Duokit!

(Ir ėmė vienas par kitų lipte, kabarotis, kašikuos verstes).

Indraja: (Kaip ir nenugirdus jų kalbos, klausinėjas):

Ar tai jūs sėkla pasgadina, ar laukai nedereja, ar rūda ažkrita, ar kaklas bedas badai ažeja?

Savazdralas: Mažu būt ir derėji, negi mes sėjam?

Indraja: Tai kaksai gi jūs darbas, kad ne laukai dirbtei?

Savazdralas: Mūsų darbas pamatytei, par ką svirnai pilni, mūs darbas – pasimtei, kas kitų sudaryta.

Indraja: Ne dėl jūsų, tinginių, mana svirnai pilni! (Ėmė badžiai keikti).

Savazdralas: Mes, mat, neturim kuom nuo badą apsgintei, neturim kuom vaikų papenėtei, ja tau aitvarų prinešti svirnai na amžių nepraimti stovi. Mat, „ne del jūsų, mana svirnai stovi“...

Indraja: (Supyka) Ne jum tinginiam rakuotis, kas man aitvarų sunešta, kas žmonių dainuoti sudainuota!

Savazdralas: Kam mums rakuoti, mes ir nerakuodami išsiimsma!

(Ėmė vieni unt kitų badžiai kabarotis, ant kuprų stotis, iš kašikų alei šapelio versti).

Sėlys: (Stojo Indrajės ginti. Savazdralui):

Ar tai tava, badžiau, galybe tik žmones virkdytei, ar

tava galybe tik linkstunčiam linktei, pastrauk! Pastraukit! Ir

nepapaturaja kaip badžiai apisupė. Devyni suspaudė vienu, – dratom surišį, išsivedė Sėlį... Tadu sujuda, supuola visas dvaras, užsiplieskė žmoneliai: – „Kirskit – trinkit!. Kirskit!“

Sumetė likusius badžius vienon krūvon, kopetelas, kuriom unt kalną kabarojas, užmetė, trilinkus badžius nublaške.

Vyras: Šekit! Išgraužkit! Nei graužte mūsų neišgraužėt, tai nei laužte neišlaužėt, tik grauždami duntis atsikandot. Pulką pulkais atajat, pulką pulkais išredėjat, mažum kaks vienas iš pulka lika, tai ir tas keikdamas badžiuos išeis!

Močia Indrė: Tik niekas nepamatė, kadu Indraja paskui Sėlį išėja, – pasklaudama, pasiklausinėdama. Kaip išėja, niekas ir nepastėmyja,

kur ištuštyja dvaras, pasibaige Indrajās duota sėkla, išsidaužė puodai, susnešioja audymai. Nespėsi džiaugsmu pasdžiaugt – jau vargu pasmaine, vargti vargsi – niekaip neišvargsi. Taip ir išėja žmones su džiaugsmais neinspėjamais, su vargais neišargstamais. Močia Indrė: (Likus viena). Dabar atamenu, ką senela sakydava; kai laukai giriu pasmainys, kai giria laukus ažeis, kai pievaj ažerai daunos, kai ažerai pievom ažeis, tadu ažmirš tavi žmones, ažmirš tava darbus... „A veiktei lyg ir nieka neveikiau, tik žalynus gydunčius žmanėm parodžiau, tik žodžius žadunčius susakiau, ir tai visų nepaspėjau“.

Jadwiga KRYSZTUL

Sąd ostateczny

(Koniec XX wieku)

Czytałam codzienną gazetę „Kurier Wileński“ i bardzo czekałam, kiedy to nasz ulubiony dziennik ogłosi nowy konkurs, dla nas, czytelników, którzy lubią pisać i zawracać głowy redaktorom. Wreszcie się doczekałam, ale tak trudnego i ciekawego pytania się nie spodziewałam. Napisać o wydarzeniu XX wieku – tym trudnym wieku – nie jest łatwo. Nasz wiek obfitował w bardzo różne wydarzenia – dobre i złe, piękne i okrutne. Poza tym każdy pamięta coś innego, a czasem ten sam fakt – inaczej.

Chciałam napisać o pewnym osobistym wydarzeniu, które mnie poruszyło.

Pamiętam lata 60, kiedy to Gagarin poleciał do Pana Boga (jeżeli tak można powiedzieć). To nadzwyczajne wydarzenie XX wieku zapamiętało się na całe życie. Każdy chyba wtedy myślał, że i nas czeka droga do Boga. Tylko nie wiedzieliśmy, czy Gagarin zobaczył Pana Boga, czy nie. My go zobaczymy na pewno, na sądzie ostatecznym. I ta myśl nie daje mi spokoju.

Pewnego razu mój dawny współpracownik pan Klemens Sołowiej pokazał mi piękną książkę-album. Były tam reprodukcje obrazu Hansa Memlinga „Sąd ostateczny“. Pierwszy raz widziałam tak namalowane niebo i piekło – tak wyraziście, a zarazem strasznie.

Oglądałam postacie na obrazie i myślałam, w której części tryptyku będzie moje miejsce. Jesteśmy tu, na ziemi, grzeszni i brudni, podli i złośliwi, kto wie, czy będzie nam przebaczone?

Ten album był u mnie przez dłuższy czas, a ja wciąż oglądałam go i oglądałam. Potem pan Klemens zabrał książkę, ale ja nadal myślałam o obrazie i o tym, dokąd pójdą ludzie XX wieku, po której ręce Boga znajdują się na sądzie ostatecznym?

Wiem, że oryginał obrazu Memlinga znajduje się w Gdańsku, w kościele NPM, a jego kopię dla kościoła w Turgielach na prośbę księdza Józefa Aszkiełowicza namalował nasz wileński malarz Robert Bluj. Więc musiałam pojechać do Turgiel i zobaczyć ten obraz, pomodlić się przed nim.

Kopia „Sądu ostatecznego“ jest piękna, nie mogłam oderwać od niej oczu. Nie mogłam skupić się na modlitwie, bo ten widok przyciągał mój wzrok. Obraz wisi przy wejściu, więc każdy go ogląda wchodząc do kościoła i każdy się zastanawia nad swoim sądem ostatecznym.

Możliwe, że „Sąd ostateczny“ w Turgielach i te wszystkie refleksje z nim związane nie są tak wielkim wydarzeniem w skali świata, ale dla każdego człowieka, tak czy owak, taki sąd nastąpi. I to jest chyba najważniejsze w życiu człowieka, tylko nie zawsze zdajemy sobie z tego sprawę, wciąż biegnąc, wciąż pędząc do przodu...

Julija LAŠINSKAITĒ

Su vēju Rojaus pievon

*Mano vējas nunešē mane
Ļ pilkā lietaus debesī
Ir ēmiau lyti
Mažais ir dideliais lašais
daužiaus ģ žemē,*

į namus, į kojas
Tos kojos nunešė mane
Į žalią Rojaus pievą
ir paliko
Tyliai maldingai parymoti
ir šviesai leisti prasiskverbti
pro mane
Aš nuvarvėjau ant svirplio ūso
ir nurimau
Svirplys nusijuokė, paklausė,
ko tyliu
Aš atsakiau ir jam, ir Rojaus pievai,
kad myliu

Žvilgsnis pro apšalusį troleibuso langą

Per vijokliais apraizgytą stiklą
Tavo akys į mane žiūri.
Pilkos.
Netikro šilko
balti kaspiniai palytėti
Tavo žvilgsnio
Plevena į sniego patalus
Šaltus.
Plaukai raizgosi
lediniame vėjy.
Tirpstančio stiklo vijokliai
Nyksta.
Šyla.
Tavo žvilgsnis teka stiklu
Varva lašais
ant juodo asfalto.
Išnyksta.

Su Jupiterio paukščiais

*aš tiesiog pasislėpsiu mėnulyje –
pasakiau ir nubėgau
žvaigždėm*

*aš tiesiog atsiklaupsiu jo krateryje –
sunkaus minties vandens
užsėtame
ir melsiuos*

*už tave, Žemės dulke,
už tave –
nors tu man
nė žvaigždės danguje
nė minties galvoje
nė maldos širdyje –
nežadėjai*

*aš tiesiog pasislėpsiu mėnulyje –
užpustys pėdsakus
dulkės žvaigždžių
sules mano paliktus
Žemės trupinius
paukščiai Jupiterio –
atgalios niekados
nebegrįšiu*

*aš tiesiog pasislėpsiu mėnulyje –
sukuždėjau darsyk ir nuskriejau
žvaigždėm*

su Jupiterio paukščiais

Nepalaukė

*juk galėjo palaukti pavasario –
šlapių batų,
žvirblio besijuokiančio*

*ne kantrybės pritrūko –
tik dvasios
rudens baloj nugrimzdusios*

juk galėjo palaukti pavasario

nepalaukė

*plakasi lytys nedrąšios
upės patvinusios*

Lyja

*ne tu lauke dūsauji –
krūvinas vėjas*

*du poetai už lango
tyliai skrebena
mintimis
popierių*

*ne tavo pirštai stuksena palangę –
dangus pila ašaras*

*į poetų delnus
ir kiauras
širdis*

lyja

Oneta LUNSKAJA

*Angelai nusileidžia ant žemės.
Apanka nuo žmonių tiesos.
Rugiai vietoje plaukų išbalę.
Kur angelams ieškot
Dangaus šviesos?*

*Autoriteto pasakyta
Banaliausia ir kvailiausia mintis
Pasidaro svarbiausia
Žmogiškųjų reiškinių paguoda.
Tuo tarpu ne autoriteto:
Amžių išmintis – nereikšminga
Būties detalė.
Kaip tai banalu!
Ar ne tiesa?*

Iš ciklo „Gyvenimas gražus“

I

*Skaidru.
Nubudus, paukščiai gieda.
Virš miesto telkias šurmulys.
Jis žada žmogui ne paguodą.
Ankstyvo derliaus švyturys.*

*Nėr ko dejuoti atsikėlus.
Nėr ko sapnuoti ne sapnuos.
Ir vėlei žodžiai nesapnuoti.
Ir vėlei mintys ne laukuos.*

II

*Gyvenimas mūsų
Bėga per sniegą.
Paleisime jį
Į tikruosius namus.
Įpilsime pieno,
Atrieksim pyrago,
Ir jis šalia dar prie mūsų pabus.
Jis tiems, kurių rankos
Vis baltos ir baltos.
Didysis juos mato...
Regės:
Jei rankos suteptos krauju,
Ir jau kaltos,
Gyvenimas ims ir atvės.
Pavirs jų namai
Kapinynais giliausiais.
Iš jų nesimato
Žvaigždėlės skaisčiausios.*

*Giria, kurią pažįstu nuo gimimo –
Jos niekas nesodino ir
Nelaistė.
Nereikalavo augti.
Savaime augo.
Kepurėm stiebėsi į dangų.
Šaknim leidosi į
Požemių pasaulį.
Iš jo suvilgė savo lūpas,
Išskalavo kamienus,
Ir visiems kartą
Garsiai pareiškė:*

*Esu aš Vienis,
Turintis ir vardą,
Ir gimimo datą.
Turintis save
Ir nepamirštantis kitų.
Auksinis garsas,
Atsitrenkiantis į stačiakakčius
Kitų girių kamienus.
Taip primenu:
Aš žemėje taip pat ESU.
Ir meilė man:
Tai jūsų pareiga ir viltys –
Drūčiausios mano šakos
Iš širdies.
Jos mano meilė jums
Iš mūsų visų
Bendrosios ateities.*

*Nušvis.
Nušvis.
Na ir kas, kad nušvis.
Ar diena?
Ar naktis?
Baltas varnų būrys
Veržiasi dūmais
Pro nubalintus kaminus
Į tavo išpuoselėto
Kūno laidotuves.*

Dvylika pėdų už nemarumo slenksčio

*Kai po kančios mėnulis baltas šypsos,
Ramu širdy, aplink ramu.*

*Esi jau į save sugrįžęs visas:
Be palto šilto, saujos pinigų.
Nesijaučia nepriteklius bekraštis. –
Esi turtingas, net baugu.
Gyvenimas iš naujo vėl beraštis.
Jau naujas kelias nutiestas nauju keliu.
Juo praeini nubraukęs kraujo ašarą
Už tuos, kurie nubraukti nepajėgs.
Kančia – ne jų gardusis pašaras,
O rūpestis švara – ne jų dalia.
Kai po nakties mėnulis baltas verkia,
Dabar esi sau vienas ir švarus.
Visais išplaukusi margos minios
Margiausia ašara
Ir niekam nepaklūstantis žmogus.
Jis vandenynu žemėn srūva ir
Už dangaus ribų nekliūva,
Ir dingsta nežinia kuria srove.
Atsiveria už kalno dugno ūkas –
Nuplaukia su tavim jo praeitis.
Jos antipodas – ateitis iškyla:
Paženklinimais sudaigstyta dabartis.
Nuspėtum ją, bet ne lemtis –
Ženklių skaityti niekas neišmokė.
Su jais senatvės pavalkai pridusę tempias.
Ant seno kuino jau seniai sutręšę jie.
Jie nuteka ilgais plaukais –
Į žemę smenga.
Kai kam atrodo, –
Tai kylanti vaiski žvaigždė.*

Trys žingsniai į TAVE

*Kai keliausiu į Šviesą,
Prašau netrukdyti.*

*Neužstokit šviesos savimi kelyje.
Dar norėsiu paliesti plaukiančią giesmę,
Atvilnijančią iš švelniosios Tavo lūpų genties.
Dar norėsiu Tave pamatyti aš visą, –
Tavęs tokio niekada nemačiau.
Gaila...
Tau manęs jau tokios, kokias jau buvau,
Nepamatyti.
Aš šviesa begaline virš žemės virtau.*

*Pasikabinimas ant vienos kojos pavyko.
Buvo lankstus ir giedras.
Švininis džiaugsmo lapas
Ant išbalusios sapnų vandenyno paklodės.
Šaunu!
Nė vieno skausmo grūdo
Ant nudremžtos sąžinės keptuvės.*

*Plėšo mano širdį abejonės.
Jų tiek daug –
Gali žemė įlinkti.
Kas liko iš tavo širdies?
Ir tavo pažadų,
Vedančių į Amžinąją karalystę?
Kur tokios karalystės ieškoti?
Tarsi visi žino kelią,
Bet kai reikia parodyti –
Pasimeta net ir tie,
Kurie iš to valgo duoną.*

*Praplėšus praplėštą lietpaltį –
Giedra diena ir
Nuskaidrėjusi saulė,
Toliau balinanti
Baltą pasaulį
Prie sidabrinio Nemuno.
Šiltas jis ir vaiskus
Kaip prabudęs jurginas
Žolėm apleistam
Amžinybėn įkopusios
Sengalvėlės močiutės daržely.
Nusišypso
Prie jo nusilenkusiam
Savo sluoksniuotu centru,
Pasmailintais kvepiančiais žiedlapiais,
Visom rasom su apvirtusiu
Nepripažinto kaimo dailininko piešiniu:
Jame klūpanti Dievo Motina ant kelių
Prie savęs glaudžia
Graudžiai verkiantį
ir Lietuvoje bebaigiantį išblukti
Savo vaikelį.
Iki gomurio šaknies įsiskaudo žiūrėti.
Užsiuvu skubėdama
Vis labiau mano žvilgsnyje
Yrantį nežinia kieno praplėštą lietpaltį.
Viliuosi be gilesnės širdgėlos išsaugoti
Iki širdies kamieno įsišaknijusią Lietuvą
Galutinai mokesčių nesuplėšytoje
Savo sielos marškinių
Margiausioje kišenėje.*

*Reikėtų man,
Kaip tiems kadais,*

*Pasėti saldu miežio grūdą,
Kuris sunoktų riešutais
Ir panaikintų amžiaus blūdą.*

*Subyrėjo, išnyko.
Bet liko kelios snaigių vėlės,
Prasmegusioje pavasarėjančioje
Vakarykščios žiemos žemėje.
Aš buvau vykęs sapnas:
Nepasenęs alus,
Nesutirpusi pigiai sutirpti įsigyta žvakė.
Vėl einu.
Nesustojęs sugrįžo
Vakarinis, sudužęs saldus iki vylingų dausų
Pametėjantis vakarykščios dienos varpo smūgis.
O., žmogus!
Jo įveikti negalima.
Galima prisiminti tik jo didingumą,
Vėl užmerkti akis prieš
Jo prisikėlimą padrąsinantį rytą
Jo naujais pasižadėjimais pražyduosioje sieloje,
Sugrįžtančioje iš praeities
Į pavasariniais žiedais apsistačiusį
Iš naujo į savo nuodėmingą gyvenimą
Nuo šventyklos grindų besikeliantį žmogų,
Dar kartą pasiryžusį nauja viltimi
Prasižydingi praeityje ne taip didingo,
O ateityje tvirtai didingo žmogaus
Gyvenimą.*

*Skrenda paukščiai.
Meta sparnus.*

*Lizdai ant Auksinio dangaus.
Gal dar nori pabūti žmogus.
Kol gyvenimo gongas nugaus?*

Trumpa šventyklos istorija

*Aš danguje sukūrusi
Šventyklą iš savęs,
Numesiu po tavim
Kelis kartus iščiulptą korį:
Be medaus,
Aplandyto kramsnojimo ilgiausio...
Ar bus saldi šventyklos duona tau?
Palikusi be kvapo to švenčiausio –
Be žmogaus,
Tik su tavim, kuris šventyklai
Dvasią dovanojo,
Bet nežinojo –
Šventyklai tavo kvapas
Labiau nei duona reikalingas.
Jis sveikata –
Šventykla be tavęs tamsi bala.
Ji nekvėpuoja.
Negyvena.
Ji triukšmingai merdi.*

*Vis prašau laiko,
Kurio neturiu.
Jame negimiau.
Negyvenau.
Negyvenu.
Negyvensiu.*

*Vietoj jo:
Kelionė amžinybe.
Iš jos tave parsinešiau.
Iš jos tave atgal
Į nesupleišėjusią
Amžinybės juostą
Išplukdys laikas.
Dar vakar žiūrėjau
Į langą,
Ir kaip vakar
Vėl amžinybei
Pasimeldžiau,
Kad neateitų vakaras,
Sukarpantis dienas į vakarus,
Kad neprimintų:
Čia viešpatauja motina para.
Nesuprantu jos bergždžio darbo:
Amžinybė neprasideda ir nesibaigia.
Ji karpoma mūsų rankomis
Lengvai į gabalus:
Kas buvo,
Kas yra,
Kas bus.
Tiesą sakant:
Joje nei vakaro,
Nei ryto,
Nei dienos
Nepastebėtum.*

Irena MACULEVIČ

Прощайте всем

*Когда от слез смертельной боли
Сердце становится в неволи*

*И не имея силу воли
Распадается на доли.*

*Ложь и сплетни так сильны,
Что разрушает покоя глубины.
Кто позовет на пир весны?*

*Откройте священные писание:
«Отец небесный прощая вам согрешения Ваши.
Если не прощаете, то и Отец
Небесный не простит Вам согрешений Ваших».
(Мт 6:14)*

*Ведь те слова очень правдивы
Христа спасителя так милы.
Теперь не будем мы унылы.
Сердце приобретает сверхестественные силы.*

Святая Мария из Меджугорья

*Святая Мария из Меджугорья,
Будь милосердна к нам на земле.
Тебя увидеть все мы желаем
С любящим сердцем и упованием.*

*Святая Мария из Меджугорья,
Будь милосердна к нам на земле.
Благослови все наши семьи,
Пусть будет лад, покой и любовь.*

*Святая Мария из Меджугорья,
Будь милосердна к нам на земле.
Храни от несчастья, бурь и раздоров,
Любить научи нас Иисуса Христа.*

Неведомо какими были бы мы

*Неведомо какими были бы мы,
Если бы не было Тебя, Иисус Христос?
Ты наша радость, свет нашей души,
Ты наша мудрость, воля и, любовь.*

*Как много раз были в опасности,
Но каждый раз всех нас Ты охранял.
Ты наша радость, свет нашей души,
Ты наша мудрость, воля и любовь.*

*Благодарим тебя за нашу жизнь,
За все те блага, которые нам дал.
Ты наша радость, свет нашей души.
Ты наша мудрость, воля и любовь.*

Прекрасному лику Иисуса

*Прекрасному лику Иисуса
Сердце свое отдадим.
Будь Христос всегда с нами
В каждом мгновении дня.*

*Береги нас от гнева,
Храни нас всех от врагов.
Охраняй нас от бури,
Острых камней на пути.*

*Чудесное сердце Иисуса
Воскресит всех нас на жизнь.
Поведет нас к желанной
Райской равнине Отца.*

Синее небо

*Синее небо, яркие звезды
Нас окружают и вдохновляют
К Богу стремиться душой и сердцем
Он наша мудрость,
Он наша крепость.*

*Su meile dirbsim, malda gyvensim,
Kad būtų Lietuva pati brangiausia.*

Danutė MAKUŠKIENĖ

Malda

*Būtis ar nebūtis?
Už amžinybės skliauto,
Kas mūsų laukia?*

*O Dieve, Tu priimk mus
Ir nuodėmingus, ir garbingus,
Ir vargšus, ir turtingus.*

*Priglausk prie savo Tu širdies,
Atleisk kaltes, kaip tėvas
Savo vaikui vis atleidžia.*

*Mes meldžiame, palaimink mus.
Ir atsiskleis tikėjimas
Į begalinę Tavo meilę.*

Miškai prie Švenčionėlių

*Mano tėviškės miškai,
Tai galiūnai ažuolai,
Aukštos, lieknos pušys.
Saulei patekėjus,
Jų kamienai auksu žiba,
Lyg karališka palyda.*

*Eglės stovi išdidžiai.
O pamiškėje klevai, uosiai,
Liepos lenkiasi pagarbiai.
Ten prie kelio ir berželiai
Laukia mylimų paukštelių,
Jų skambių giesmių.*

Mindaugas PELECKIS

Angelui

*Visos mintys lietumi apliję.
Keliasi jos sunkiai po nakties bemiegės.
Artinasi šlapias, surūdijęs
Dievas Dievas Dievas Dievas.*

*Kofeinas veikia, dar puodelį vieną
gersime kartu, o kojas šildys
rytmetinis šventraštis miauksnojantis,
tikintis, kad niekas nenutildys.*

*Jis teišus, jo žodžiai sliuogia
mano sruogom žydiškom ir peisais,
tartum kabalistiniais vijokliai...
Praha, Vilna, Šavli... Keista.*

*Aš turbūt esu, lyg tyčia,
Ne tą dieną gimęs (pagimdytas).
Runų ženklus, angelų karolius
Įsipynęs į akis korytas.*

*Bičių motina ir tėvas paukščių
lankosi, kai jau dangus sutemęs.
Mano žemė, tavo žemė
Jau seniai nelaukia, kad išauš ji.*

*Viltį paskutinę laidojom, mes, niekiai,
alfos žvelgė tyliai į omegas.
Rytas vakarą tą ekshumavo riekėm
duonos nesuvalgyto tikėjimo.*

(Ne)sapnas. Mūsų namai

*rytas keliauja sapnan
jau pabudę vaikai
bet suaugę nuščiūva*

*girdisi aidas duslus
miške kerta medį*

*stirninai bėga laisvai
lyg nematyti medžiotojo*

pilkoji pelėda jau markstosi

*o gervės
kur išsislapstė tos gervės
kurias ant puodelio piešei
prieš milijonus sekundžių*

*tu atvėrei duris
į akis, į sapnus, į kelionę*

*jei mirsime, mūsų jau lauks
gyvenimas žiede paparčio*

mama, kelkis, tėveli, ruduo!

*Meilė yra stebuklo laukimas
Stebuklo
Kuris niekada
Neišsipildys...*

Daug Bo

*Myliu tyliai
Kenčiu nebyliai
Keliauju į tavo akis
Banalybes kalba širdis
O blakstienose
Tavosiose
Meditacija
Lyg Bo medžių giraitėje
Po kuriuo jų atsisėst?*

Atgal į Uruvelą

*Esu vampyras altruistas
Žmonėms aš dovanuju kraują
(Kai kurie dėl to mane nedrąsiai vadina donoru)
Ne „nakties patrulis“
Tik pametęs kelią atgal
Į Uruvelą
Taip seniai nebuvo joje
Laikas grįžti prie šaknų
Skambant būgnams
Lydimam vaivorykštės apgaubtam transui*

*Per didžiulį žalią tūkstantmetį
Esu vampyras altruistas
Žmonėms aš dovanuju viltį
Tai – dar negimusiam vaikui šnabždamą lopšinė
Apie Uruvelą*

Tai, kas bendra

*Turime statyti naują žmoniją
Pripažinti visas kalbas
Visas rases
Tautas
Tikėjimus
Turime mylėti taiką
Nekęsti karo
Neprivalome mylėti vienas kito
Bet turime žinoti
Ką visi
Turime
Sielą
Arba veido knygą**

**Veido knyga – populiariausias socialinis tinklalapis „Facebook“*

Pasikartojimas

Ateities žmonija (duok Dieve, kad tokia ateitis kuo greičiau ateitu) – tai ne Industrinis Žaidimas, kurį dabar visi žaidžiame. Tai – Meilės Žaidimas. Mes privalome suvokti, kad visi skaičiai, visa statistika, kuri vienetukais ir nuliukais keliauja pro mus ir mumyse, yra gyvas, tirštas kraujas – tai viskas, ką turime. Kiekvienas žmogus yra svarbus. Kiekvienas žmogus yra gėlė. Ir vieną dieną atėjęs Kristus paskelbs, kad mes visi esame gėlės. Ir jis ateis kaip gėlės. Ir

tai bus gėlių diena. Tada mes užmiršime, kas yra meilė, nes gyvensime vien ja. Tada mes užmiršime, kas yra žaidimas, nes gyvensime žaidime. Tada mes užmiršime, kas yra realybė ir vaizduotė, nes jų nebebus. Egzistuos tik gėlės, kurios kadaise buvo paprastais, mirtingais, nuodėmingais, liūdnais žmonėmis. Taip prasidės Mirtis. O po jos – Gyvenimas. Vėl.

Mitologinis potvynis

*Tu sukūrei mano širdyje meilę
gėlę
džiaugsmą
Jie susitiko ir nulipdė mus
Mylinčius, ramius, tykiai aistringus
O mūsų upė virsta vandenynu
Po skaisčiaja Choraiš
... vandenynas išsilieja į dangų...*

Liga

*Prūsų kalbos tyrinėjimas
yra lėtinis
kaip liga
tarė Letas
iš lėto*

Dexter 3-6

*Nesvarbu, kiek artimi tarpusavyje yra žmonės,
juos visada skiria begalybė.
Juk žmonėse matai tik tai, ką jie tau nori parodyti
ir dar tai, ko iš jų tikiesi.*

Jonas ŠARLAUSKAS

Pavasaris

(Skiriama Nijolei B.-K.)

*Švelnus vėjelis pavasario laukuos
Tave pavijęs plaukus išbučiuos,
Bet Tu atleisi tam išdykėliui,
Gaivaus pavasario atvykėliui...*

*Parskridęs iš pietų paukštelis
Tau giesmę savo padainuos,
Sustoję pakelėm medeliai
Žaliom šakelėm pamojuos.*

*O apskrita gelsva saulutė –
Visų žmonių miela močiutė,
Išlindus iš po debesų baltų,
Šypsosis su Tavim kartu...
Neatlaikys ledai šalti,
Sukaustę širdį liūdesy,
Ir nepajusi, kaip palengva ramus
Tavoj krūtinėj sužydės
Pavasaris gražus...*

1977 m. kovas

*Putotais nasrais
Pasibaidęs arklys
Jau veržias pirmyn
Ir niekas jo nebesulaikys.
Ir nėra jam kliūčių, –
Jo galva be minčių.
Yra tik kelias
Link erdvės begalinės...*

Joninių rytas

Pamažu brėško trumpiausios vasaros nakties rytas. Virš plačios miškais apaugusios upės lėtai sukosi besisklaidantys rūko sūkuriai, kurie priminė Vienos valso ritmu besisukančias poras. Pro rūko properšą upės viduryje pamačiau išnyrant mažą dailų balto medžio plaustelį. Ant jo gulėjo ką tik nupintas apvalus lauko gėlių vainikas, o jo viduryje stovėjo šalia viena kitos dvi rasotos taurės – sidabrinė ir auksinė. Besisupdamos ant bangų jos švelniai tilindžiavo vieną į kitą ir švarus varpelį primenantis garsas sklido toli toli ir rodė taip ir neš susiglaudusias taures be galo, į amžinybę, o jų veidrodiniame paviršiuje vis keisis ir keisis praplaukiančių krantų atvaizdai.

Dešimt monetų

Slėnyje tvyrojo vasaros pavakario ramybė. Tolumoje vilnijo plaukiantys kviečiai. Aplinkui nesimatė nei žmonių, nei gyvulių. Tik žaliame pievos fone išsiskyrė boluojantis tamsiai pilkas iškastas žemės kvadratas, kurio viduryje esančioje apvalioje pagilintoje duobėje ramiai stovėjo rusvai apsirengęs žmogus. Jo veidas ir marškiniai buvo permerkti sūraus prakaito. Jis, padėjęs kastuvą į šalį, pritūpė ir ištraukė iš duobėje atkasto sienojaus plyšio kažkokį purviną grubios drobės maišelį. Maišelis buvo sunkus ir žemėtas. Jis plyšo rankose bebandant atrišti. Ir tarp pirštų pažiuro besileidžiančioje saulės šviesoje sublizgėjusios auksinės monetos. Žmogus pabandė ištraukti duobės dugne į molį nugrimzdusias kojų pėdas, bet molis buvo klampus ir taip lengvai nepasidavė. Tada jis pritūpė ir pamatė žvilgant ant duobės krašto juodžemyje puslankiu gulinčias dešimt monetų. Penkios iš jų nukrito karūna į viršų, o kitų penkių paviršiuje matėsi įspaustas lygiakraštis kryžius. Šalia slėnio kelio, pro javų lauką ėjo šviesiaplaukė mergina.

Lida TAMULEVIČIENĖ

Mėnesiena kaime

*Beržai begėdiško baltumo apimti,
Lakštingalos giesmėmis lenktyniauja,
O mudviejų šešėliai tartum užburti
Pametę galvas šoka palei jaują.*

*Varlių kurkimas, joms vis negana,
Jos svaigsta nuo dangaus žvaigždėto.
Šuniui aidu atitaria kitas šuva,
Kai teka jo dalia iš sapno skylėto.*

*Vėjas keisto gerumo apimtas
Karves lankoj išmyluoja.
Gluosnio kasos nakčiai išpintos,
Džiūstantys rūbai keliui mojuoja.*

*Žiogų koncertai, uodų simfonijos
Kiškio ar stirnos balsas pavienis.
Tyra mėnesiena garsų kakofonijoj
Tik kaime jaučias karaliene.*

*Gegužę patsai žydėjimas,
Jau tuoj ir vasaros pradžia.
Ramybę neša žemės palytėjimas
Galulaukėj suklupus ties ežia.*

*Ramu gyvenimo tarpukelėj sustojus,
Kai dar esi dukra, mama, močiutė viename,
Kad stovi čia į negandas ranka numojus,
Kad mylintys ir mylimi šalia.*

*Nebesvarbu ar pats gyvenimą tu groji
Ar kitas kas kaip instrumentą derina tave.
Džiaugies gyvenimu nors ir galvoji:
– Esu tik vienas žiedlapis būties delne.*

Skalbiniai

*Vėjelis pūsteli ir jie suklūsta.
Taip tingiai sujuda kaip drimbos.
Arba erotiškai linguoja, atsidūsta.
Tai viens prie kito limpa.*

*Priglundę sagomis bučiuojasi.
Čia jų rankovės ima pintis.
Rodos viens kitą matuojasi,
Vis niekaip negali nurimti.
Tai burėm pučiasi, per vėją brenda.
Tai muse gina šalin.
Jau vienas ant žemės krenta.
Ateina moteris, susirenka visus glėbin.*

*Ji šypteli lūpų kampučiais.
Jų kvapo įkvepia saulei dėkinga,
Po to ramiai nueina takučiu,
Šią akimirką jaučias laiminga.*

*Gyvenimo prasmės dar antikos laikais ieškojo.
Nerado niekas, gal ir nesuras.
Gerais darbais išgrįstas rojus,
Bet daugeliui tik per klaidų kekes.*

*Tiesa, ji kiekvienam kitokia,
Nelygu kokią rolę vaidini.
Ant pažinimo medžio vaisiai ne visi prinokę,
Ir juos kaip aklas iš eilės skini.*

*Trumpėja dienos, bėga net paknopstom,
Atrodo, kad per greitai gyveni.
Kiekvienas turime po savo uostą,
Po virtualų kryžių žemės vidury.*

Dalia TARAILIENĖ

Emigranto klausimas

*Ar dar žydi ar nežydi
Baltos ievos ir purienos?
Ar dar vis jauties mažytė
Ir lakstanti po kaimo pievas?*

*Ar dar saulė meta žarą,
Vakaruos, namolio einant?
Ar dar jaučiam, kaip mums gera,
Kai užtraukiam skambią dainą?*

*Ar dar laukia manęs miškas,
Ar dar ilgis manęs broliai?
Juk aš tik mintim sugrįžtu
Į namus, kurie taip toli...*

Uždekime žvakes

*Uždekime žvakes, išėjusiems tenai:
Už motinų vaikus, kurie jau nebežais,
Už vyrus, nesugrįžusius iš karo,
Už seserų dainas, nebeskambančias vakarais,
Už tuos, kurie palūžo nuo gyvenimo, kaip maro.*

*Te ši liepsna apšviečia mus
Ir tesušildo skaudančiąją širdį.*

*Jo šviesoje išvysime visus savus,
Kurie iš amžinybės mus kasdieną girdi.*

*Uždekime žvakes saviems jausmams,
Kad širdyje nebūtų vienišumo.
Tiems paprastiems savo veiksmams
Suteikime gilaus iškalbingumo.*

*Uždekime žvakes tiems, kur išėjo...
Nes ši šviesa mus –
Ten ir čia – susieja.*

Pokario Lietuva

*Buvo palaukėj kryžius.
(Iš ryto neradome).
Buvo širdyje džiaugsmas.
Ir to netekome.*

*Broliai žirgus balnojo;
Liepė paleisti.
Seserys rūtas sėjo;
Sakė, nežaisti.*

*Dienų pilkumą pajuto,
Nors buvo pavasaris...
Žemė visur išdžiūvo,
Nors laistė ją ašaromis...*

*Budėjo senasis kaimas,
Skrido dejonės.
Vaitojo lyg gyvas miestas,
Nemigo žmonės...
Kentėjo gimta žemė
Po purvinais batais.*

*Toli išvežė daugelį
Išklypusiais ratais...*

*Palaukėj berželiai
Svyruokliai palinko.
Vieni tik žinojo,
Kas lietuviui liko...*

Negražintos skolos

*Ar tu kada girdėjai kalbant tylą?
Ar tu kada regėjai šviečiant tamsą?
Iš nebūties į būtį motina prabyla.
Aš širdimi visur girdžiu jos balsą.*

*Ji rodo man dar nepramintą stirnų taką,
Ji seka man dar niekad nesvajotą sasmę.
O kaip ilgiuosi aš tavęs, o mano mama,
Ir laukiu, kada vėl ateisi pas mane per sapną.*

*Nes laikas lekia, daug ką mes pamirštam,
Net tuos takus, kur vedė mus namolio.
Tik tu viena, kantri ir stebuklinga
Vis lauki, ilgesiu mane globoji.*

*Ir tavo rankos per didžiausius tolius mane remia,
Kai skausmas kartais užgula krūtine.
Tik tu viena, brangioji mano mama,
Randi paguodos žodį ramų, išimtinį.*

*Bet kai lakštingala už lango suokia savo trebę,
Staiga man širdyje kažkas sugūra.
Užplūsta graužaties jausmai krūtine,
Ir prisiminimai vėl mane užgriūva.*

*Matau tave, palinkusią prie lopšio,
Su šypsena nepaprasta, nepakartojama.
Ir vėl man dienos iš vaikystės pasakos susirikiuoja,
Kaip šventės eisena apie švenčiausiąjį altorių.*

*Ar galima, mamyt, tau viską išsakyti?
Ką aš jaučiu, ko noriu, kuo džiaugiuosi.
Tik tu viena į savo kilnią širdį
Sutalpini mane ir dar už tai dėkoji...*

*Kad aš silpna, verkiu tau ir guodžiuosi,
Kad nesėkmei ištikus piktai baruosi.
O tu šypsaisi su Madonos aureole
Ir mane menką, nuskriaustą gali paguosti.*

*Ar tau užtenka to trumpučio AČIŪ,
Tų keturių raidelių nereikšmingų?
Kurias labai dažnai šiam amžiui
Užmirštam pasakyti, nedėkingi...*

Alina URSACHE

Дождь

*Капал капал дождь, бесшумно стекали.
Капли по телу, капли тяжелой печали.
Не было света, не было страха,
Только пустое, пустое молчанье.*

*Долгие ночи, прозрачные сны,
Бесконечные грезы бесконечной тоски.*

*Онемевшие губы, слезы по стеклу,
Черно-белое пламя черно-белых разлук.*

*Плакал плакал дождь, умирало сердце –
В безымянной боли пропадали рассветы.*

Да, я возвращаюсь

Ты вспомни... Ты вспомни... Ты вспомни...

Да, я помню!

Ты почувствуй... Потерю... Утрату... И слезы...

Да, мне больно!

Ты не верь... Сегодняшний день лишь мираж...

Да, я знаю!

Уйди ... Вернись ... Туда, где уже не ждут...

Обратно...

Да, я возвращаюсь!

Видишь детство... Много много лиц... И ни одной

улыбки...

Да, я вижу!

И расторгенный сон... Одинокая вечность... Все тише

и тише...

Да, я слышу!

Помнишь, много прощаний... И убитая душа на

горячей земле...

Да, я помню!

Ты чувствуешь... Страх... Тоску... И в печали сгоревший

рассвет...

Да, мне больно!

Ты веришь... Огромному миру... Который тебя покинул давно...

Да, я верю!

*Как долго ты шел... И ты снова в прошлом... Оно зовет тебя с
тоской...*

Да, я возвращаюсь!

Где же вы?

*Я одна, я одна
Улетаю в небеса.
Плачет горькая слеза –
Где же вы, мои друзья?
А я в звездах, рядом с солнцем,
Сплю и вижу сны о прошлом.
Ты и он, она, они,
Где же вы, но где же вы?*

*Я утихла и заснула
В детства розовых мечтах.
Мне приснилось – я любила,
И я знаю – только вас.*

*Не утешит зимний вихрь
Той больной моей тоски.
Там вневолье сохранились
Облики моей души.*

*Глаза в звездной тишине
Ищут ласки, ищут света.
Былой крик минувших лет
Оставляет капли лета.*

*Я одна, я одна
Теряю годы в поисках.
Где же вы, мои друзья?
Детство вытирает слезы.*

Я там была

*Я там была, где ты искал –
Под скрытьем грозных серых скал,*

*Слепой русалкой на волнах
Бродила по морю в бескрайних снах.*

*Я там была, где ты любил
Печальный трепет медных струн,
Песней дождя, ветром пустынь,
Гуляла по осколкам льдин.*

*Я там была, где ты прожил
Рассвет, закат, потоки слез –
Прощала, верила мечтам твоим
Была я там... Но ты был сном...*

Усталость

*А время как ветер, попутчик неверный,
Подгоняет усталость вслед за тобой;
Все скитаешься ты по пути в бесконечность,
В неизвестных просторах безымянной тоски.*

*И порой умиленный одной лишь мечтой
Ты бессильным себя почувствуешь вновь;
И станет так сложно присесть, отдохнуть –
В усталости томной продолжишь свой путь.*

Janina URSACHE

Dukrai

*Oi, neskubėk, dukryte mano, neskubėk,
Sustok, palauki, pažiūrėk.
Nesidairyki į pakrantes kaip gėlė,
Nuskinta ir pamesta pakeleėj.*

*Išmok sukurti savo grožį, gėrį.
Dainuok gyvenimą ir šoki šoki lėtą.
Jausmingą nuostabų pasaulį kurk,
Sutik jaunystę, meilę neregėtą,
Svajonę savąją išburk.*

Gimtadienis

*Mano metai, tai srūvantys vandenys.
O gyvenimas – upės vaga.
Mano mintys – skaidrios ir aiškios,
Jei tėkmės nesustabdo staigi sekluma.*

*Per gyvenimą einu dažnai klupdama.
Susitvarstau žaizdas skausmo juosta,
Pasipuošiu svajonių skraiste sava
Ir savo metams sustoti neduodu.
Mano metai, mano mintys ir mano gyvenimas,
Tai brangiausia šiandien ką turiu
Ir jaučiu aš jėgas plaukt per sekumas
Ir tuos nuostabius vandenį sustabdyt negaliu.*

Mama

*Ramybė... tyla... tamsi tuštuma...
Ir plėšiantis skausmas – riksmas džiaugsmingas.
Bėgalinė šviesa!!!
Mamyt, ar girdi – aš jau čia
Su tavim, prie tavęs, aš – dukra!
Atėjau! Atėjau! Atėjau!*

*O mama – mano gyvenimo kelio ugnis,
Traukia šiluma, glosto ir dvasią ramina.
Pasišildyt grįžtu, prisiglaust, pasiguost
Nuo gyvenimo vėtrų sužvarbus.*

*Aš maža, aš jaunystėj, pati aš mama...
O mamytės ugnis tokia artima.
Visada su manim, visada ji šalia
Ir aš drąsiai žvelgiu į rytojų.*

*Bet ugnis židiny jau pavargo, nurimo,
Tik angliukai keli vis dar mirksi
Ir su liūdesiu tyliai kuždena:
„Yra kelia pradžia, yra jo pabaiga.
Lik su manim, dukra.
Aš į tamsą, į tilią ramybę
Ir į atmintį tavo
Išeinu... išeinu... išeinu...“*

Perskaičius „Sušaudytas dainas“

*Aš – tremtinio vaikas ir „ten“ aš gimiau.
Savosios lemties nesirinkau.
Užaugau varge, varge susenau,
Nes lobių didžių aš tikrai neradau.
Mama vogt neišmokė „sovietų laikais“.
Apgauti man žmogų Dievulis neleid.
O meilę Tėvynei palikimo gavau
Ir ne Lietuvoj gimus, save aš lietuve laikau.*

*Ir todėl skaitant šią knygą, krauju parašytą
Dėl Nemunėlio, Jūreivio ar Siaubo mirties,
Verkiu aš, kur tai matyta,
Nes iš sielvarto rauda širdis.*

*Aš jų nežinojau, manęs dar nebuvo ant svieto
Ir jie amžiams paliko jauni.
Ir dėkui žmonėms tiems, kurie nebudami nieko,
Išsaugojo jųjų mintis.
Ir dėkui didvyriams mūs žemės šventos,*

*Kad jaunas dienas paaukoję,
Kovojo už Laisvę, Tėvynę, Draugus
Ir dvasią idealui pasiekt paaukojo.*

Vaidotas VAIČAITIS

Iš ciklo „Mano byrantys Karoli...ai“

(Lietuviški haiku)

*Mano byrantys
Karoliai Tavo delne
Skrenda kaip paukščiai*

*Tavo krentančios ašaros
Spindi mano plaukuose –
Jau pavasaris
Meldžiasi saulė*

*Po rytmetinės giesmės
Tavo šypsenoj*

*Ant savo lūpų
Jaučiu Tavo bučinį
Kuris ištirpo*

*Iš Tavo lūpų
Sėmiau tyrą vandenį
Kaip savo kaime*

*Iš Tavo lūpų
Į mano širdį: „tikiu“, –
Į Tavo meilę*

Mūsų draugystė

*Švelni kaip tiek kačiukai
Pavasariniai*

*Ši bičiulystė
Kvepia Verbų kadagiu,
Bet nesibado*

*Mūsų bendrystė
Niekada nesibaigia
Vos prasidėjus*

*Girdžiu šį balsą
Ir užuodžiu tą kvapą
Galbūt tai sapnas*

*Tavo šypsena
Spindi mano akyse,
Tai yra laimė
Tavo žvilgsnyje
Radau tai, ko ieškojau,
Tai yra – viską.*

Algirdas VASERIS

Svajojanti sraigė

*Pamanykit, užsižiūrėjau:
Šiometiniai kankorėžiai rasom nurasoje,
Tokie gaiviai spalvoti, žvilgūs,
Jauni, mažučiai dar.
Tačiau, jei teisybė,
Jie sėklas išvargsta
Kas septyneri metai.*

*Vargšele, nė pajudėti
Iš vietos tu negali,
Nors pasaulis visas pripėduotas,
Ir platus labai, ir nuostabus yra,
Kas šito dar nežinote:
Susikūpinus skubu štai, skubu,
Bet per dieną apšliaužioju
Taip nedaug.*

*Kaip puiku būtų, egle,
Jei galėtume keliauti kartu...*

Žiedadulkė

*Tėviškę gražią turėjau,
Skūstis tikrai nemanau:
Miško skynime svaigino
Vėjo ošimas,
Lapais įdrėkusiais kvėpėjo,
O dangaus vitražė pavakariais
Aitvarų ir bičių stilizuota žaismė.*

*Kaip nebūsiu patenkinta –
Vasaros turtų prikaupta ana kiek.
Vėjas iš Šiaurės dar neatklydo,
Anksčiau vėliau atklys, ir
Laimė baigsis šiuometinė.*

*Nieko vis vien iš to, kas patirta
Peikt negaliu, nes
Tėviškę gražią turėjau,
Dabartį gražią turiu –
Avilio kvėpuoju oru.*

*Užsilikę žiedai ir lapai, jaučiu, suklušo:
Bene vasara baigės?
O iki pumpuro kito dar taip toli.*

Didžio skausmo žemuogės

*Ar iš proto?..
Lenda Brunonas į uždraustą
Žynių girią šventąją
Tarsi gyva rakštis.*

*Nežino kitatikis,
Jog vaidilučių ašaros
Niekada negesins aukurų ugnies.
Tik pyktį kuprotą
Jos pažadinti gali.*

*Paaukotas jau vyskupas:
Atsidūsta giria skausmingai,
O Aistmarių toliuose
Šaižiai klykia žuvėdros.*

*Girdžiu tai
Po tūkstančio metų...*

Ažuolo niurzgėjimas

*Visos alpuliuojančios vasaros
Laisvės nesuteikė –
Du beržai iš šonų.*

*Per arti sodinai juos,
Trumparegi žmogau,
Todėl ir tampu tarsi Darvino kokio
Idėjų eksponatu: visų kova prieš visus.*

*To man ir trūko...
Bet ačiū, žmogau,
Kad išvis sodinai.*

*Atsainiai padėkojęs ir bijodamas nusitarti,
Barstau paskutines giles,
Rasų ašarom bandau atsigauti:
Juk džiūstu, žmogau!*

*Menka man paguoda iš to,
Kad po laja skurdžiaja
Bandai gelbėti, skelbdamas:
Pranašaujamos šalnos...*

Laukinės obels nerimas

*Patikliai ir pataikaudama,
Obelis prie vėjo glaudėsi:
Brangusis, ryto šalną sugeltasis,
Juk nebeskauda.*

*Kuklūtis švietė vakaras –
Pakraščiu visu nuraudo,
Niūresnį už raistą,
Norausvino dar obels šlamesį:
Kaip už darbštumą
Aš bitelėm atsiteisiu,
Nesupratusi,
Kuo likimui esu nusidėjusi –
Niekas nerinko, nevalgė mano vaisių,
Netgi tie,
Kurie mano žiedais grožėjosi.*

Medžio šniokštavimai

*Nejaugi aš, pušėlė, svaičioju:
Per pūgas, alsinantį karštį, lietu,
Iš dangaus meilumo neprašius,
Išbuvau per karus išdidi,
Tiesi išaugau kaip nulieta,
Dabar bijau, kad neparduotų –
Kelmais baugina sengirės žemaičių.
Tėviškės vėjau,
Švelniu guodėju pribūk –
Įskilusių šerdį suskaudo...
Medžio ištikimybė didesnė juk
Už menką gobšulio teisybę,
Rievėse neišpaustą.*

Jurgis VERŠAUSKAS

Gulbelė

Kas taigi kalba?.. Ko jie visi tikisi?.. Nejaugi tai iš tikro bus taip, kaip jie kalba. Aš nieko nesuvokiu. Tik vis girdžiu be perstojimo jų kalbą. Buvo ankstus pavasario rytas. Saulė vos vos pasiskleidusi pro debesis slinko į dangaus mėlynę. „Čia netoli turi būti ežeras“, – jie vis kalbėjo ir kalbėjo. Nueikite prie to ežero iš pačio ryto. Vos saulei patekėjus. Nueikite ir pamatysite gulbių šeimynėlę. Gulbė ir Gulbinas – balti balti kaip pieno puta. Jie grakštūs, išdidūs ir be galo gražūs. Grožis – tai genties dovana. Šias gulbes apdovanojo grakštumu ir be galo lanksčiomis kūno dalimis. Tai grožio įsikūnijimas. „Sauliau, ar matei baltą baltą gulbę?“ – paklausė Simona po nakties miego. Saulius dar miegojo. Jis atrodė toks ramus ir be galo mielas. Simona pasirąžė. Pasižiūrėjo į perlus liejančią saulę pro atdarą langą ir pati nepajuto, kaip apsidžiaugė. Apsidžiaugė prisiminus sapną. Sapną apie gulbės šeimynėlę. „Tai bent naktelė“, – pagalvojo Simona. „Tai štai kaip miela ir smagu,

Sauliau, Sauliau! Pramiegosi visą mūsų džiaugsmą!“ Simona tikėjosi prakalbinti Saulių. Galbūt nubėgs jie abu prie to ežero. Įbris į pačią mėlynę ežero pakrantės vandenys. Plaukios kartu su gulbelėmis. Drabstysis vandens purslais. Klegės iš džiaugsmo ir neapsakomo geismo. Geismo, kuris užvaldo, įaudrina sielas ir širdis. „Kelkis gi sakau tau, Sauliau!“ Iš tikro, kas yra tas sutvėrimas. Tas neapsakomo grožio lankstumas ir grakštumas. Gulbės... Tai va, kas yra tikras džiaugsmas. Džiaugsmas suvokiant grožį ir meilę sielose pabundant. Simona ir Saulius pažįstami dar nedaug. Iškart suprato, kad jie vienas kitam dera į porą. Nusprendė ir apsigyveno mažame Simonos namelyje. Namelis senyvas, bet neapsamanojęs. Jie gyvena šalia nedidelio ežero. Ežeras kaip ežeras. Pilna visokių gyvių. Skraido žuvėdros, karkia varlės, plaukioja žvejai. Pasižiūrėjus į šiuos žvejus, kyla mintys. Ko gero jie svajoja sugauti auksinę žuvelę. Ta auksinė žuvelė ne šiaip sau žuvelė. Visa blizga kaip tyriausias auksas. Visi įsimylėjęliai svajoja tokią žuvelę pagauti ir pradžiuginti savo mylimąją. Simona dažnai nueina su Sauliumi prie ežero pasižiūrėti į melsvas bangeles, kryščiandčias gerves ir skraidančias žuvėdras. Labiausiai norisi pamatyti gulbių šeimynėlę. Juk tai toks neapsakomai mielas sutvėrimas. Įspūdingiausia stebėti šią gulbių šeimynėlę ankstį rytą. Kai dar tik ką būna patekėjusi saulutė. Tokios lieknos ir grakščios baltutės gulbės. Gulbinas ir Gulbė – šeimos galva, o iš paskos visur plaukioja pulkelis gulbiukų. Jie dar ne tokie gražūs. Nes dar ne balti, o pilkos spalvos. Gulbiukai labai ramūs šalia savo tėvų.

Lietuva brangi

*Brangi, žiauru žiūrėti,
Kaip drasko širdį
Klasta ir melas...
Žiauru klausyti
Ir žiūrėti į šias*

*Klastūniškas pinkles.
Argi jau praradai
Savo didžiūnų
Dvasios stiprybę?..
Argi pavertei
Beverčiais pinigais?
Nejaugi pasidavei
Apgaulei ir klastai,
Lietuva brangi?..*

*Atsigrėžk atgal.
Pamatysi, kiek tu
Ažuolų turėjai.
Laikai atėjo nelengvi.
Lietuvis lietuvi smaugia
Už skatiką.
Lietuvis lietuvi siekia
Vienas kitą apgauti.
Kariauja Lietuva,
Svetimų nupirkta...*

Lietuva

*Tėvyne – Motina mana.
Tu kaip nepajudinamas medis
Stovėjai Baltijos kelyje
Su saule iš dangaus palaimos.*

*Džiaugėsi lietuvio ir lietuvis širdys,
Susikibusios neapsakoma drąsa ir meile.
Tu dainavai nuo mažo iki didelio
Ir jauno ir nugyvenusio amželį...*

*Lietuva brangi, kur tu pasukai?
Kad tiek klastos ir melo.*

*Apsiniaukė tavo dangus.
Ar tai tiesa, kad tai pinigai?..
O kur garbė, kur orumas, kur ištikimybė?
Kas tave taip papirko?
Kokiais stebuklais pavergė, tave,
Lietuva brangi?..*

Norėti kažko tai

*Visiems norėtuši labai daug kažko,
Kas vadinasi turtu.
Bet žinokite, Mielieji, ko verta materija
Be dvasios.
Turėti šeimą – turėti ir sveikus
Išsilavinusius vaikus,
Kurie atstatytų Lietuvėlės dvasią
Ir savo darbu Ją išaukštintų.*

*Lietuvi, burkis prie lietuvio.
Rašyk, skaityk, sportuok ir nepamiršk,
Kad ne pinigais gyva ir stipri
Bus Lietuva...
Stiprybė bus, kai lietuvis
Lietuvį gerbt pradės...*

*Lietuvi, nepasiduok už skatiką
Svetimšaliams ir kariūnams,
Kurie Lietuvėlę sunaikint ketina...*

Nemunas

*Kregždutės, kregždutės – dangaus gymio žvaigždės, padovanokite
ir man gabalėlį dangaus. Aš kaip maža plaštakė skraidžiau ir
džiaugsmą dalinau. Tai vienu Nemuno, tai kitu šios didžios upės*

krantu vaikščiojau ir džiaugiaus. Smagu panerti vandenin.
Atmerktomis akimis džiaugtis Nemuno skaidriu vandenėliu. Plaukit
plaukit, nerkit nerkit Nemuno žuvelės. Neapsakomi pulkai kregždučių
suka Nemuno krantuos lizdus. Juk tai vasara. Vasara šviesiausias
metų laikas. Plauki su valtele pakrante ir regi gausybes susuktų
lizdų. Kregždutės nardo ir žuvėdros skraido. Tai patys nuostabiausii
Nemunėlio gyviai. Plauki su valtele tai pavandeniui, tai pasroviui, tai
prieš srovę. O jeigu patenki prie Nemunėlio saukei kylant – pačiam
anksčiausiame ryte, regi auksinius saulės perlus. Saulelė karsto juos
ir visus Nemuno krantus ir sraunią vagą. Yra tokia prie Nemuno
vieta, kur kadaise „Žiburio“ gimnazija stovėjo. Tas šviesulys, kuris
tiek daug paskleidė šviesos ant visuos mūsų mielos Lietuvos.
„Žiburio“ gimnazija ant paties Nemuno kranto, kaip saulė savo
smaragdiniais šviesuliais skleidė šviesą į Rytus ir į Vakarus. Nuo
senų seniausių laikų žmonės žino, kad ant kairiojo Nemunėlio kranto
stovėjo toks Kęstutis: stovėjo drąsiai įsirišęs kardu į žemę ir veidu
atsisukęs į Rytų kraštą. Į tą kraštą, iš kurio nekartą plūdo Nemunu
srauniuoju priešai, kraugeriai ir dar visokio plauko užkariautojai.
Vieną dieną atsistojo toj Nemuno pakrantės vieton didingas ir gražus
bei drąsus kunigaikštis Kęstutis. Žmonės toj vietoj per Nemuną tiltą
didelį ir stiprų pasistatė. Dabar pėsti ir važiuoti Panemunės –
miesto, kuris Prienais vadinas, – žmonės iš vieno Nemuno kranto į
kitą, eina, važiuoja ir plaukia su valtelėmis, burlaiviais ir šiaip sau
besimaudydami. Graži ta Lietuvos žemelė. Toj vietoj, kur Kęstutis
lankydavosi, daug girių ir kalnelių, daug gražių gatvelių ir kelelių
bei kelių. Kur nori, ten važiuoji. Jeigu staiga užėina noras su Vytautu
Didžiuoju pasidžiaugti, sėdi valtelėn ir plauki pasroviui. plauki visa
didžiąja Nemuno kilpa. Jeigu nenori plaukti Nemunu, važiuoji keliu
pro didįjį Kęstutį į Birštoną keliauni. Čia ant tokio balto balto žirgo
sėdi išdidžiai narsusis mūsų Vytautas. Tai štai koks nuostabus tas
mūsų Nemunėlis. Rytą anksti aš išėinu su meškere ir su jauku prie
Nemunėlio krantų pagaudyti iš jo gelmių žuvelių – didelių ir mažų.
Sėdžiu aš ant liepto ir dainuoju: „Kibkit žuvelės didelės ir mažos.
Kibkit žuvelės didelės ir mažos“. Neapsakomas smagumėlis – tylus
tylus ir tuo pačiu neapsakomai ramus rytas prie Nemuno krantų.

Smagu ir linksma dūšioj. Staiga paniro plūdė, trūktelejau ir žuvelė jau sugauta. Ešerys – tai pats skaniausias Nemuno gelmių sutvėrimas. Gražus tas ešerys. Na, žinoma ir labai skanus. Pagavęs vieną, tuoj užmauni sliėką ant kabliuko ir kitą jau rengiuosi traukti. Vaja, kaip gražu ir linksma: mekšrai ir lėšiai kibt pradėjo. Net iš to džiaugsmo kregždžių ir žuvėdrų nematau. O jos kaip maži vaikai krykštuoja ir skraido virš Nemunėlio. Už miško, ten, kur stovi toks ažuolas galingas, kyla vis aukščiau skaisti raudona saulė. Jos beriami sielai džiuugūs spinduliai nudažo raudonai visą Nemuno pakrantę. Toks nuostabiai ramus ir širdžiai mielas ryto džiaugsmas.

Čia aš gimiau, čia aš užaugau, čia aš miškų takaisėjau, kol sutikau tave – mano džiaugsme. Skinsiu tau raudoną rožę ir atnešiu tau kasdieną dovanų. Rožės – darželio gėlės – jos meilės ir liepsnos šypsena. Jos laimės dovana.

Džiaugiasi be galo mano širdis prisiminus tą nuostabią vaikystę ir jaunystę. eini vakare pakrante Nemunėlio ir girdi kaip vyrai traukdami žuvies pilnus tinklus, traukia dainuškas šmaikščias. Nuostabu, gera ir ramu prie Nemuno krantų ir rytą saulei žeriant smaragdinius spindulius ir lietuj lyjant kiaurą dieną ir vakarop. Vakarop saulutė leidžiasi džiaugdamosi ir raminanti neramias širdes. Pasislėpė kregždutės. Tik žuvys (aišku, jau nemažos žuvys) šokinėja virš Nemuno bangų su saule atsiveikindamos. Vanduo fontanais kyla Nemunėlio vandenyse, kai žuvys pradeda atsiveikinimo su saule šokį šokti. Tai bent smagu tuomet krūtinių. Širdis iš džiaugsmo šokinėja, plazda jaunoj ir senoj krūtinėse. Visiems po lygiai tyro džiaugsmo dovanoja mūsų Nemunėlis su saulele skaisčia.

Kiek daug brolelių mūsų šalės nuostabios, kuri Lietuva vadinasi, priglaudė Nemunėlį juosiančios girios. O girios čia tankios ir ūksmingos. Čia ir ažuolai tūkstantmečiai ir eglės šimtametės auga. Oi, kiek brolelių buvo išdabta išėjusių į šias girias kovoti su mūsų šalės, su mūsų Lietuvės pavergėjais. O tų gudragalvių užkariautojų Nemunėlis matė labai daug. Per tūkstančius metelių užkietėjusių plėšikų, kraugerių tūkstančiais plūsdavo į mūsų šalę iš Rytų ir Vakarų.

Vieta ta, kur stovi Nemunėlio apjuosta ir miškų apsuptas, stovi miestelis, kuriam jau žmonės 500 metų skiria. gražus tai miestelis. Yra ten toks kalnas – „Nuotakų“ kalnu vadinamas. Tas kalnas jau nebe kalnas, o kelias nuostabus. Pavergėjai, užkariautojai ir kraugeriai tuom „Nuotakų“ kalnu mūsų brolelius ir sesules vergijon veždavo. Tuomet galingi, stiprūs ir protingi vyrai – kaip ažuolai tūkstantmečiai – stodavosi piestu su ginklu vaduoti mūsų brolių ir sesulių. Tai buvo drąsūs vyrai. Drąsūs ir karingi... Išsigelbėjo ne vienas šimtas, o gal ir tūkstantį vergijon vežamų. Ir vis ant to „Nuotakų“ kalnelio. Ogi tas kalnelis visai netoli Nemunėlio. Iš visų pusių giriomis apaugęs. Abiem Nemuno krantais šimtų šimtai kelelių ir takelių, kurie ir per girias gūdžiausias išsišakoję veda vis namo. buvo tada tokie laikai, kai smuklės pakelėse stovėjo. Tose smuklėse žydėliai apsukruoliai sau pinigėlių kalė. Skatiką po skatiko tose smuklėse palikdavo kaimo ir miesto žmonės. Turtingesni uliavadavo ir per dieną, ir per naktelę. Vargšai tik pro šalį važiuodami sustodavo čerkele padaryti, dūšią sušildyti ir nusiraminti. Užklydavo į tas smukleles ir plėšikai kraugeriai. Be gailės jie puldinėjo Nemuno pakrančių keliais namo važiuojančius dienomis ir naktimis. Tiems, kuriems pasisekdavo apgauti tuos nežabotus plėšikus, karčiamose apsvaigę nuo žydėlio degtinėlių ir savos sėkmės, vieni kitiems girdavosi kaip plėšikus sudorojo. buvo atseit toks atsitikimas. Vienas kaimietis, gerai praleidęs sekmadienio dieną Prienu turguje ir bažnytėlėj, namo važiuodavo pro žydo smuklę. Sušalo ir išalko. Užsuko pailsėti ir čerkele su sutiktais pažįstamais išlenkti. Sutiko jie tenai du tokius pačius kaimo vyrus. Tie įkaušę jau gana neblogai gyrėsi vienas kitam, kaip plėšikus naktį apgavę. Anot vieno iš jų: „Staiga naktį kelią pastojų plėšikai ir stengiasi išplėsti iš vargšo žemdirbio uždirtbtą per vargus skatiką. Tas nepėsčias buvęs, išsitraukė dešros gabalą, sulenktą kaip brauningas, ir šaukia: jeigu norite tuoj suleisiu savo pistoletu kulką jums galvažudžiai į žarnas. Liksite čia amžiams ant šio kelio. Tie plėšikai bailūs buvę. Taigi ir sprukę į krūmus tankiausius, kad savo šėtoniškas sielas išgelbėtų“. Džiaugėsi tas pasakorius ir įkaušęs žydo smuklėj vis drąsiau gyrėsi savo pergale prieš pakelių plėšikus, negailestingus ir bailius. Kaip

tyčia toj pačioj smuklėj už gretimo stalelio sėdėjo iš kažkur atklydusių plėšikų. Jie viską girdėję ir įsidėję savo pomėtėn. Senukas, kuris užsuko pailsėti ir sušilti smuklėj buvo protingiausias. Jis, išklauses pagyras tų vyriokų, savo pistoletą gerai apžiūrėjo ir į milinės kišenę įsidėjo. Gerai užkandęs ir išmetęs keletą stikliukų žydėlio degtinės, sėdo į savo bričką ir pasuko link namo keliu, kuriuo važiavo jis, ėjo palei Nemuną per girią. Tie gudročiai plėšikai įkaušę nutarė senuką ir apiplėšti. Senukas važiuoja savo bričkele ir džiaugiasi nakties gražumėliu. Staiga: „Sustok, viską atiduok ir nešdinkis, kur kojės neša!“ – girdi tas senukas. Na, ir ką jau daryti? Mikliai išsitraukė savo brauningą ir pila į tuos galvužudžius. Tol pylė savo pistoletu, kol visus išpylė. Pavarė stipresne žingine savo arkliokus ir laimingai su visu dienos uždirbtu turtu namo sugrįžo. O tie klastūnai amžiams iškeliavo į pragarą.

Tai štai kokių istorijų ir nutikimų Lietuvos Nemunėlis ir girios esą matę. Buvo dar baisesni laikai. Tai žydų pogromai. Vokiečiai su lietuvaičių pakalikais nežmoniškai kraugeriskai naikino Lietuvos žydus. Buvo toks nutikimas. Važiuoja senis su savo bričkele naktį namo. Staiga prišoka prie jo naciai ir vokiškai kažką aiškina. Senis kažkaip iškart suprato kuom pakvipo. Aišku kaip dieną. Kaip du kart keturi. Vokiečiai įsakinėja seniui apsigręžti savo arkliokus su bričkele ir pasukus į nurodytą vietą pasikrauti žydais, pasmerktais mirčiai, ir vežti juos į vietą. Aišku, į tą vietą, kur jie bus sušaudyti. „Gud, gud“, – senis suvebleno, o dūšioj ir galvoj mąsto, kaip čia tuos vokiečpalaičius apmauti. Naktis tamsi, iki namų dar geras gabalas kelio. Senis pasuko savo bričką ir važiuoja. Žiūri, vokiečiai jo neseka. Na, tai jis iš visų jėgų paižo savo arklioką ir baisiai didelį lanką panemuniais padaręs, spaudžia savo bričkele į namus. Paryčiui šiaip ne taip pasiekė gryčių ir savo šeimynėlę. Šios istorijos senis niekam labai ilgą laiką nepasakojo. Na, o sužinojau šią istoriją sėdėdamas prie Nemuno po Ažuolu vieną sekmadienio popietę. Po šiuo ažuolu ir dabar Prienų vyrukai susėda čerkele padaryti. Ažuolas stovi ant pačio Nemuno kranto, visai netoli nuo buvusios „Žiburio“ gimnazijos ir iš kitos pusės stovinčio Kęstučio paminklo. Eičiau, eičiau – nematyčiau, skradžiai žemelę prasmegčiau. Kad tik tu

žiaurių ir šurpių istorijų po šiuo ažuolu ant Nemuno kranto
negirdėčiau.

*Tekėk, saulele, auksą liedama. žmonių sielas apšviesdama, žemele
šildydama, augalėlius stiprindama ir džiaugsmą skleisdama. Tekėk,
tekėk, Nemunėli, į jūreles plačiąsias. Nešk savo sraunų vandenėlį į
Baltiją mūsų plačiausia...*

Danutė Ona ŽILIENĖ

Pamaitinkime vaiko sielą

PAAUGLYS TARSI BJAURUSIS ANČIUKAS

Kas nežino šios Anderseno pasakos?

Tačiau prisiminkime ją dar sykį. Šįkart pedagoginiu požiūriu.

Pirmiausia pasigėrėkime jos meniniais vaizdais.

*Pasakos pradžioje – plati geltonuojančių rugių, pelkių, ežerų ir
miško erdvė. Pasaulio darna, grožybė gretinama su miško tankmėje
tyrančiu nerimu, laukiant nesulaukiant prasikalančio ančiuko.*

Senoji antis net suabejoja, ar nevertėtų išmesti šio kiaušinio.

*Ir štai – išsiritą ilgai lauktas didelis ančiukas, visai nepanašus į
kitus. Kad tik nebūtų kalakučiukas – bijosi antis.*

*Jam paaugus, visi stebisi tuo, kuris ne toks kaip kiti. O kai kas net
savo veiksmais paniekina (įžnybia). Motina labai mandagiai ir
motyvuotai prašo neskriausti – juk jis nieko blogo nepadarė. Ji gina
ir tikisi, kad ateityje viskas susitvarkys.*

*Tačiau kuo toliau, tuo labiau sunkėja ančiuko gyvenimas. Visų
stumdomas ir žnaibomas jis nežino, kur dingti. Panieka didėja –
pasipriešinimas mažta. Ančiuko padėtis beviltiška – jis bėga iš tos
aplinkos.*

*Tačiau ir toliau jį niekina laukinės antys. Namuose, į kuriuos jis
pateko, katinas viską vertina pagal savo gebėjimus. Ko nesugeba jis
– niekai. Todėl ančiukas vėl ieško naujos erdvės: susitinka su
plaukiojančiomis antimis. Tačiau šios jį irgi paniekina.*

Ir staiga – pažintis su gražiais paukščiais, pažadinusiais „labai nepaprastą jausmą“. Po to – vėl nesėkmės. Belieka kaip nors išgyventi žiemą.

Ir vėl pavasaris. Ir vėl nuostabūs paukščiai. Koks didelis noras skristi pas tuos paukščių karalius. Bet kilus dideliam norui, atsėlina baimė: „Jie mane užmuš, kad aš toks bjaurus ir išdrįsau prie jų artintis“.

Bet jis pamatė vandenyje savo – gražaus gulbino – atvaizdą, džiaugėsi, prisiminė savo vargus, o gulbės „mylavo savo sparnais“. Vaikas gėrėjosi naujaja gulbe, bet ši tuo nesididžiavo, tik suplasnojo sparnais ir džiaugėsi netikėtai aplankiusia laime.

Pasakos dramtizmas slypi ateinančiojo į pasaulį, ieškančiojo savęs santykyje su aplinka. Svarbiausia aplinkiniams, ar jis toks, kaip kiti. Jei ne – esi ujamas, niekinamas. Ir kol kiekvienas žvelgia iš savo varpinės ir įvertina tik tai, ką moka pats, sunku sulaukti supratimo ar užuojautos. Tačiau svarbu, ne kokioje aplinkoje augi, svarbu, ar turi prigimties galių, kurios padės tau išverti nesėkmes ir atrasti tai, kas artima ir brangu.

Tie gražūs paukščiai – tai naujas pasaulis, gražus, viliojantis ir nepasiekiamas, todėl nešantis skausmą, bet kartu kaupiantis jėgas, žadinantis viltį. Tai budimas neaiškaus, slypinčio prigimtyje.

Svarbu, kas bebūtų, lemtingą akimirką rinktis viliojantį, nepažįstamą pasaulį. Kas bebūtų! Tas veržimasis link to, kas gražu, didinga, kur kviečia prigimtis, padeda nugalėti baimę ir ryžtis žingsniui, kuris parodo, kas tu esi.

Ištverus negandas, įveikus baimę, lemtis dovanoja akimirką, kurioje suspindi prigimties jėgos.

Tai simbolizuoja Aš pabudimą.

Taigi augantysis, besiskleidžiantis nė pats nenutuokia savo galių. Galbūt esančiųjų šalia priedermė – žvelgti tas besiskleidžiančias galias ir padėti suvokti save.

Todėl Valdorfo pedagogikos nuostata – žvelgti į paauglį kaip į bjaurųjį ančiuką, kuris netrukus išskleis sparnus ir taps gražia gulbe.

Reikia tikėti juo.

Mylėti jį reikia.

PILAITĒS BIČIULIŅ KŪRYBA

Violeta JOKUBONIENĖ

*Iš nutylėjimų,
iš frazių,
nekantrumo,
pulsuojančio lietimų erdvėse,
kvapų bangos,
besąlygiško mielo atidumo,
iš pirštų paklydimo plaukuose,
iš karščio proveržių many po tavo delnu,
tokios saldžios aistros
gilių akių šuliniuose
nusipinu sau Ilgesį,
pasipuošiu ir laikiu...
myliu jį ...
ir viltis,
kur vis iš naujo gimsta
sapnuose*

*pienėm kudlota
pieva
vaikiu geltoniu
užpildo akis
vos prašvitus
kai dienos eiga dar miglota
noras paleisti mintis
nes vakardiena jau
nuyto
bandyti atleisti sau
kvailystes ir nesėkmes
palaimint viltis
ir leisti*

daryti
naujas klaidas
užmirštant pasekmes
vėl svajoti
spirgėt dosnumu
glėbyje glausti žmogų
gal anksčiau niekada
nematytą
atsiverti kitam
jaust akimirkos pasaką
švelnumu
atradimais
dalintis

nes

nušienauta pieva
lipniu žalumu
ir tvarka
nuliūdins akis
vieną rytą
pasijusi staiga
lyg praradęs kažką
tau brangaus
ir nespėjęs nieko svarbaus
pamatyti
pajust
padaryti

rimo nurimo nerimo vėjas
skauda akis nuo beribio aiškumo
vėliavą baltą ramybės iškėlęs
laivas dreifuoja be polėkio burių

*blaškos aplinkui žuvėdros mažytės
baltos ir tyros mūzos bedvasės
ką jos begali sparnais apkarpytais
į akmenis kranto rutinos daužytis
ir laukt kol kelione vėl tęsis...*

Jaunius MIRNABALIS

Minčių koncentracija

*Minčių koncentracijos stovykloje
Trūko maisto.
Visi buvo pikti ir neramūs,
Už lango skraidė juodi varnai,
Tykodami mintį nutverti.*

*Kitoje stovykloje
Mintys maitinosi Šventąja Dvasia
Ir viskuo, ką ji duoda.
Stovyklą saugojo
Akyli angelai sargai,
Jie buvo tikri, todėl nematomi.*

*Pirmąją stovyklą
Valdė pavydas ir nerimas.
Jie vertė mintis
Greitai bėgioti,
Kad girdėtusi trepsėjimas
Ir taip juos ramintų.
Nerimas nekentė ramybės.
Su malonumu nerimavo
Ir skleidėsi aplinkui.
Mintys maitinosi atliekomis*

*Nuo turtingųjų stalo.
Turtingieji niekada nebuvo sotūs.
Jie valgydavo tarsi paskutinį kartą,
Ir nuo stalo nepasikeldavo.
Juos turėdavo nunešti stovyklos mintys
Į miegamuosius, kurie buvo sujungti su tualetais.*

*Pavydas paleisdavo kalines tik per šventes
Kvailių ieškoti.
Paskui juose įrengdavo naujas stovyklas.
Šitaip plėtėsi minčių koncentracijos
Stovyklų tinklas.
Keliai tarp jų buvo grįsti
Akmenimis – sudegintais minčių kūnais.
Vėjas negalėjo pasiekti stovyklų,
Negalėjo jų vėdinti,
Jos buvo nematerialios.*

Pusryčiai

*Mąstytojas maitinosi
Vištų kiaušiniais,
Nutviekstas nuostabiausių jausmų.
Mintys kilo
Iš visų pasaulių,
Ir augo kaip gražiausias pušynas.*

*Kas yra Lietuva?
– Tai tiesiog Mažoji Britanija.*

Antanas Vilius RAUPELIS

Laisvė

*Kas šiandien gali pasakyti,
Kaip gi Tėvynės laisvę nusakyti?
Gal tai siaučianti žalia giria,
Ar vaidilučių ugnis šventa,
O gal tai visa Tėvonija
Ramia palaima ir broliška meile
Apgaubta?*

*Ne, ne visada
Mūsų Tėvynės padangė
Buvo laisva.
Klastingų priešų ordos
Iš Rytų ir Vakarų
Ne kartą gviešėsi
Mūs Lietuvos,
Ir panaudojo daug klastos...*

*Bet visur patyrė priešas
Tik neapykantą ir tautą orią,
Kuri visais laikais smerkė vergovę...
Todėl mirtinai už laisvę
Kovėsi kiekvienas gyvas,
Nes „Laisvės“ žodis širdyje
Jiems visad buvo gyvas...*

*Jie kovėsi su priešais,
Kad išmestų žmogus iš širdies
Melą, pyktį, kerštą
Ir įsidėjęs
Tiesą, viltį, meilę
Siektų laisvės po saule,*

*Nes tik tada Tėvynėje laisvė bus,
Kai joje kurs laisvas žmogus...*

Padėka gydytojams

*Aukščiausiojo valia – daktaro
delne,
Šventa išmintis – jo galvoje,
Dieviška meilė – jo širdyje...*

*Žinom –
Sveikam kūne – sveika siela...*

*Kūną gydyti – daktaro dalia,
Sielą šildyt – žmogaus valia...*

*Žemai lenkiuos, Jums daktarai,
Jog visa tai
Atliekat Jūs šventai...*

Mylėkim

*Mūsų Žeme, Mūsų Tėvyne, Mūsų Lietuva, –
Tu Motina mūsų gimtoji...
Kas mes be tavęs, be praeities,
Be protėvių išminties,
Be tėvų meilės tyros,
Kurie neleisdavo šiukšlės numesti
Ant brangios ir švarios mūsų žemės gimtos?..
Kas mes be Tavęs, Lietuva?
Be žalio lopinėlio savo Tėvynės,
Pravirkusio upių ir upelių ašarom skaidriom,
Besišypsančio linų ir ežerų akim mėlynom...
Be kopas skalaujančių Baltijos bangų,
Be šimtamečių girios ažuolų?*

*Mes be tavęs, Tėvyne, – nebebūtume mes...
Mūsų bočiai Tave taip mylėjo ir gynė...
Daugelis paaukojo net savo gyvybę...
Todėl Lietuva visada buvo šventa...*

*O šiandien atsirado ir tokių „sūnų“,
Kurie Tave drasko, spjaudo, teršia,
Trypia, tarsi okupantas kerzavu batu...
Tvorom mėlynas Tavo akis aptvėrė,
Šiuokslėm žaliuosius miškus apžėrė...*

*Atsibusk, žmogau, praregėk...
Žemės rojus visiems priklauso,
Tegul kiekvienas jo tylos pasiklauso...*

*Galiausiai yra tokia Aukščiausiojo valia, –
Kiekvienam tik dviejų metrų būna gana,
Ir dar amžiams užkloja smiltim gelsva...
Mylėkim Motiną Žemę, kol dar turime ją...*

Romansas

*Kur mano vieniša mintis
Rasos takais lig ryto bris,
Kiekvienam alpstančiam žiede
Šuras tave ir tik tave...*

*Tavo žydrias dangaus akis,
Kurios į mane nepakils,
Tavo svaigiai saldžias lūpas,
Kurių dainas rūkai nuneš...*

*Ir tuos rasotuos pataluos
Ieškosiu meilės prarastos...
Ligi aušros, ligi aušros
Ir vėlei lauksiu sutemos...*

TURINYS

Pratarmė / Angelė ŠARLAUSKIENĖ.....	3
Vietoj epigrafo / Nežinomas Lietuvos giesmininkas.....	9
Antanas SVIDERSKAS.....	11
Aleksandras BUBNYS.....	13
Kotryna BUKYTĖ.....	21
Justė BUROKAITĖ	21
Angelė JONAITYTĖ.....	23
Marija JONAITYTĖ.....	28
Dovydas KULIKAUSKAS.....	29
Monika KUZMINSKYTĖ.....	30
Augustinas PAULIONIS.....	31
Augustina RAČKOVSKYTĖ.....	31
Jelena RATOMSKAJA.....	32
Viktorija RATOMSKAJA.....	33
Lukas ŠARLAUSKAS.....	35
Dominykas ŽILYS.....	36
Albertas ANTANAVIČIUS.....	38
Asta BAGDŽIŪNAITĖ.....	54
Karolina BIEKŠAITĖ.....	58
Ferdinandas JAKŠYS.....	63
Jadwiga KRYSZTUL.....	67
Julija LAŠINSKAITĖ.....	68
Oneta LUNSKAJA.....	72
Irena MACULEVIČ.....	80
Danutė MAKUŠKIENĖ.....	83
Mindaugas PELECKIS.....	84
Jonas ŠARLAUSKAS.....	89
Lida TAMULEVIČIENĖ.....	91
Dalia TARAILIENĖ.....	93
Alina URSACHE.....	96
Janina URSACHE.....	99
Vaidotas VAIČAITIS.....	102
Algirdas VASERIS.....	103

Jurgis VERŠAUSKAS.....	107
Danutė Ona Žilienė.....	115
Violeta JOKUBONIENĖ.....	118
Jaunius MIRNABALIS.....	120
Antanas Vilius RAUPELIS.....	122
TURINYS.....	125

Li-147 Mes vienos girios medžiai. Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių kūryba : Pilaitės „Poezijos pavasaris'2010“ skiriamas Naujam Lietuvos vardo tūkstantmečiui ir Iškirštiems ir Neiškirštiems LIETUVOS medžiams / sudarė Angelė Šarlauskienė. – Vilnius: Pilaitės bendruomenė, 2010. – 128 p. : iliustr.
Kn. taip pat: Pratarmė / Angelė Šarlauskienė, p.3-11
ISBN 978-609-95075-2-1

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių eilės, miniatiūros, esė lietuvių, rusų, lenkų kalbomis.

UDK 888.2-1(082)
Li-147

MES VIENOS GIRIOS MEDŽIAI

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių
kūryba

Viršelyje tautodailininkės Karolinos Biekšaitės-Jezerskos ir
dailininko Rimtauto Špoko kūriniai

Spausdino UAB „Varosa“,
Aguonų g. 17, 0313 Vilnius